

**22 ЧЕРВНЯ -
ДЕНЬ СКОРБОТИ
І ВШАНУВАННЯ
ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ
ВІЙНИ В УКРАЇНІ**

ЦЕРКВА ЗАКЛИКАЄ ПОМОЛИТИСЯ ЗА ЖЕРТВ ФАШИЗМУ ТА КОМУНІЗМУ

З ініціативи Української Греко-Католицької Церкви секретаріат Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій (ВРЦіРО) ухвалив рішення зробити 22 червня Днем спільної, міжконфесійної молитви за жертвами двох тоталітарних режимів – фашизму та комунізму.

Про це йдеться у переданому УНІАН зверненні глави УГКЦ Блаженнішого Святослава до духовенства і вірних УГКЦ та всіх людей доброї волі з приводу 70-річчя вторгнення військ нацистської Німеччини на територію СРСР. Блаженніший Святослав нагадує, що 22 червня цього року виповнюється 70 років від того часу, коли на теренах нашої Батьківщини «розпочалося смертельне зіткнення двох людононенавистницьких ідеологій – фашизму та комунізму. Союзники, які разом влаштували переможні паради на крові невинних жертв, того дня розпочали війну, що спричинила мільйонні людські страсти».

«Ця дата ознаменувалася жахливим кровопролиттям, спричиненим як однією, так і другою стороною. Тому, безперечно, вона є для нас днем смутку над українською землею, що просякла кров'ю невинно убієнних», – пояснює Предстоятель УГКЦ.

Тому, за словами глави УГКЦ, «нехай 22 червня стане для всіх нас часом молитовного поминання та примирення, а водночас благанням до Господа про те, щоб захистив нас усіх від подібного нещастя».

У зверненні наголошується, що Всеукраїнська рада Церков погодилася на ініціативу УГКЦ оголосити 22 червня Днем спільної молитви, бо відчула, що цей день деякі політичні сили хочуть використати для розколу нашого народу.

Молитва супроводжуватиметься закликами: «Пам'ятаймо сотні тисяч синів і дочок нашого народу... Пам'ятаймо численних полеглих вояків Червоної армії, які першими прийняли удар нападника та які, нерідко кинуті напризволяще своїми командирами, безглуздо гинули на просторах України... Пам'ятаймо незліченні жертви, особливо серед цивільного населення, кривавих безчинств гітлерівських загарбників... Пам'ятаймо тих, хто попри всі небезпеки залишився людиною та рятував життя своїх ближніх, зокрема, представників єврейського народу... Пам'ятаймо всіх кривдників, представників двох ворожих таборів, які принесли стільки лиха на нашу землю, поручаємо їх Божому милосердю...».

«Фронт Змін» закликає кримчан придатися до всеукраїнської молитви. Детальніше - на стор. 5.

КОЛИ ДО ЛЬВОВА ЇДУТЬ, ЯК ДРУЗИ

Ще напередодні 9-го травня отримав чимало дзвінків від знайомих з Києва, Донбасу та Криму. І зміст був приблизно однаковим: «Що там у вас намічається? Знаємо, що планується поїздка до Львова проросійської молоді з Сімферополя, Одеси та інших міст Півдня. І наміри у них далеко не дружні... Що збираєтесь робити?» Тепер також телефонують, адже попереду 22 червня. Як тоді, так і тепер не берусь робити прогноз. Знаю тільки, що в державі є потужні сили, які будуть трактувати будь-яку подію саме так, як захочуть у Москві. Лише через три дні після львівського зіткнення «Крымская правда» розродилася статтею: «Фашизм по-українськи. Или мы его, или он нас». Тут подана не лише точка зору зашорених і затурканих комуністичною пропагандою ветеранів. Навіть студентка Катя – янголятко з ясними голубими очима – винесла свій вердикт: «Неонацисти, потомки бандеровцев, просто достали...» Це її дістали, в Сім-

ферополі? Ми тут у Львові їх лише вряди-годи бачимо (зате чуємо російську – щодня і на кожному кроці!), а вони цьому чарівному створінню в Криму, виявляється, жити заважають... Де не те, що нацистів українських, але й мови державної на вулицях не почуєш! Тому, повторюю, багато видань інформуватимуть населення «з точністю до навпаки». Чим свідомо поглиблюватимуть розкол країни. Тож реакцію львів'ян на приїзд нових провокаторів передбачити важко. Єдине, що можу з упевненістю сказати: до друзів львів'яни ставитимуться – як і раніше. Принаймні, гості, які приїздили до Львова на Великдень, і з якими я досхочу наспілкувався, залишилися цілком задоволені нашим древнім містом. Може, тому, що їхали до нас, як друзі?

До уваги наших читачів подаємо запис розмов з людьми, які три дні активно відпочивали, пізнавали Галичину і зовсім не були заклопотані пошуками неонацистів. (Продовження на 4-й стор.)

«МУЗИКА МОЖЕ ЗРОБИТИ ТЕ, ЩО НЕ ПІД СИЛУ ПОЛІТИКАМ, ДИПЛОМАТАМ, ВІЙСЬКОВИМ...»

10 червня у Севастополі, в рамках фестивалю «Війна і мир», пройшов марш-парад військових оркестрів Sevastopol Military Tattoo. Це досить цікаве для севастопольців та гостей дійство, схоже, стає традиційним, збігаючись зі святкуванням Дня міста. Другий рік поспіль до Севастополя приїждять військові колективи близького й далекого зарубіжжя, демонструючи віртуозне виконання ритуальних військових маршів, фольклорної музики та творів світової класики. Цього разу за прихильності глядачів боролися оркестри з України, Білорусі, Алжиру, Франції та Росії – всього 9 колективів.

Відкрив марш-парад Національний президентський оркестр Збройних Сил України. Головний диригент – народний артист України, професор Анатолій Молотай, диригент – заслужений діяч мистецтв України Сергій Золотарьов, директор оркестру – Іван Москаленко.

За президентським оркестром свою майстерність демонстрував оркестр Центру військово-музичного мистецтва ВМС ЗС України.

Керує колективом капітан 2 рангу, заслужений артист України, диригент Андрій Висовень.

Не залишив байдужим севастопольського глядача й зразково-показовий оркестр Збройних сил Республіки Білорусь. Художній керівник та головний диригент цього колективу – Євген Довжик. Оркестр

заснований у 1950 році. Справжньою родзинкою святкового марш-параду став оркестр Республіканської гвардії Алжиру (на фото), що прибув з Африканського континенту. Яскравим екзотичним колективом керують Аззаб Ладхар та Уалі Фехреддін.

(Закінчення на 8-й стор.)

**МИ ЄСТЬ
НАРОД!**

ПРОСТО
ЛЬВІВ
ЛЮБИТЬ
ВОЛЮ...

стор. 4

**ДОРОГА
ДО ХРАМУ**

ЧИЯ ЦЕРКВА
БЛАГОСЛОВЛЯТИМЕ
НА ПОДВИГИ
МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ
УКРАЇНИ?

стор. 5

ПОСТАТІ

ІВАН
МИКОЛАЙЧУК -
БІЛІЙ ПТАХ
УКРАЇНСЬКОГО
КІНО

стор. 6

ВІДКРИТА МУЗЕЙНА ЕКСПОЗИЦІЯ ПЕРШИХ ДНІВ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ

У Меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років» відкрилася документальна виставка «Війна. Документ. Пам'ять. Рік 41-й», присвячена 70-річчю початку Великої Вітчизняної війни.

На урочистій частині були присутні генеральний директор Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.» Іван Ковальчук, Голова Державної архівної служби України Ольга Гінзбург, заступник Міністра культури України Вікторія Лісничка, голова Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України Юрій Савчук, завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук Олександр Лисенко та інші.

Заступник Міністра Вікторія Лісничка зачитала звернення Міністра культури України Михайла Куліняка до організаторів та гостей виставки.

Майже 400 документів 41-го року відтворюють події в перші дні війни, передають морально-психологічний стан людей, допомагають зрозуміти витоки трагедії. Загалом на виставці «Війна. Документ. Пам'ять. Рік 41-й» представлено понад 1000 музейних предметів, що розкривають історичну правду, подвиг народу.

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «Будівничий України».

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України.
Рестраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.
Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і виправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25;
51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й поверх, кімн. 13 - 15.
E-mail: wik@swit.crimea.com
Стопінка в Інтернеті: http://svitytisia.crimea.ua

Зам. ...
Наклад - ...

Видавець - ДП Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України.
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-63.
Р/р 37128003000584 в УДК у м. Києві МФО 820019 код ЄДРПОУ 16482679
E-mail: vidavnictvo@gmail.com

Передплата кампанія на видання ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюється за наступними реквізитами: вул. Васильківська, 1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина.
Тел./факс (044) 498-23-64.

УРЯДОВИЙ ЗАКОНОПРОЕКТ ПЕНСІЙНОЇ РЕФОРМИ УХВАЛЕНО У ПЕРШОМУ ЧИТАННІ

Верховна Рада ухвалила у першому читанні урядовий проект Закону «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи». Законопроект розроблено з метою визначення заходів подальшого реформування пенсійної системи та збалансування солідарної системи пенсійного страхування. За відповідне рішення проголосували 245 народних депутатів. Окрім того, парламент відхилив альтернативні законопроекти народного депутата від фракції «БЮТ-Батьківщина» Андрія Павловського і нардепа від НУ-НС Арсенія Яценюка.

Як повідомляє кореспондент УКРІНФОРМУ, урядовим законопроектом під реєстраційним номером 7455 пропонується: визначити механізм запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, передбачивши розпочати перерахування страхових внесків з року, в якому буде забезпечено бездефіцитність бюджету Пенсійного фонду України; учасниками II рівня визначити осіб, яким на дату запровадження системи виповнилося не більше 35 років; розмір страхового внеску на дату впровадження системи встановити у розмірі 2% з подальшим його щорічним підвищенням на один відсоток до 7%; адміністрування страхових внесків накопичувальної системи здійснювати через Пенсійний фонд України. Учасники II рівня матимуть право обирати недержавні пенсійні фонди, в яких накопичуватимуться їхні пенсійні кошти, через 2 роки після запровадження сплати страхових внесків до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування; встановити максимальний розмір пенсії на рівні 12 розмірів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність; підвищити рівень пенсійного забезпечення працівників бюджетної сфери, передбачивши виплату їм одноразової грошової допомо-

ги при виході на пенсію у розмірі 10 призначених місячних пенсій; здійснювати виплату спеціальних пенсій в період роботи в розмірах, визначених за нормами Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»; здійснювати виплату спеціальних пенсій особам, які мають право дострокового виходу на пенсію, лише при досягненні загальноустановленого пенсійного віку; збільшити період для врахування виплат (крім посадових окладів, надбавок за класні чини, вислугу років), що включаються в зарплату для обчислення спеціальних пенсій, до 60 календарних місяців; підвищити мінімальну необхідність страховий стаж для одержання пенсії за віком з 5 до 15 років; проводити підвищення надбавки за понаднормовий стаж та доплати до прожиткового мінімуму при збільшенні прожиткового мінімуму працюючим пенсіонерам тільки після звільнення з роботи; підвищити нормативну тривалість страхового стажу для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі з 20 років для жінок та 25 років для чоловіків, до, відповідно, 30 та 35 років для новопризначених пенсій; установити, що розмір середньої зарплатної плати, яка враховується для призначення пенсії, визначається за три календарні роки, що передують року звернення за призна-

ченням пенсії, а перерахунок пенсії проводиться із середньої зарплатної плати, з якої призначено пенсію; проводити перерахунок пенсій працюючим пенсіонерам, які отримують пенсію за вислугу років, тільки після досягнення пенсійного віку; призначення пенсій проводити із заробітку лише за даними персоналізованого обліку; змінити базу розрахунку надбавки за понаднормовий стаж для новопризначених пенсій; поступово підвищити пенсійний вік для жінок з 55 до 60 років, щорічно збільшуючи його на 6 місяців кожного року, починаючи з 1 лютого 2011 року, для чоловіків, що працюють на державній службі, - до 62 років з 2013 року; поступово підвищити вік для жінок, для одержання державної соціальної допомоги з 58 до 63 років; поступово збільшити право на вислугу для призначення пенсії за вислугу років військовослужбовцям та деяким іншим особам, запровадивши при цьому її календарне обчислення; виключити з періоду, за який враховується зарплатна плата (дохід) для обчислення пенсії, періоди, коли особи підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню відповідно до пунктів 8, 13, 14 статті 11 цього закону.

Як зазначив під час презентації законопроекту у ВР його автор - віце-прем'єр-міністр України - міністр соціальної політики Сергій Тігіпко, реалізація цього документа дасть у 2011 році додаткові надходження до Пенсійного фонду України та економію коштів у сумі 1,7 млрд. гривень.

Водночас опозиція, зокрема, автори альтернативних законопроектів пенсійної реформи, наголошують на неприпустимості підвищення пенсійного віку для жінок. Натомість вони пропонують значно доопрацювати урядовий проект закону до другого читання.

ГАННА GERMAN: «ЦЕ ТОЙ ВИПАДОК, КОЛИ Б Я НЕ ПОСЛУХАЛАСЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ...»

Президент Віктор Янукович налаштований на те, щоб знижувати рівень пенсій для колишніх чиновників. Таку думку озвучила радник президента Ганна Герман в ефірі 5 каналу, коментуючи заяву лідера фракції Партії регіонів Олександра Єфремова про те, що депутати не ухвалюватимуть законопроект, який порушує Конституцію.
«Я думаю, треба почекати тут слова президента. Це той випадок, коли я б не послухалася Конституційного Суду. Незважаючи на те, що як представник влади і громадянка повинна бути законослухняною», - зазначила вона.
«Треба почекати слова президента. Наскільки я знаю, він налаштований на те, щоб владоможці, представники найвищої влади, жили і мали пенсії більш наближені до тих

пенсій, які отримують всі люди в Україні», - додала вона.

При цьому Герман уточнила, що позиція влади не озвучується «жодною заявою навіть найвищого представника Партії регіонів».

Як відомо, захищаючи VIP-пенсіонерів, влада посилюється на те, що стаття 22 Конституції забороняє скасовувати і зводити права, які вже були надані нормативно-правовими актами певним категоріям громадян, та узгодити з цією нормою нову систему компенсації пільг.

Незважаючи на це, в пропонуваному урядом «пенсійному» законопроекті передбачене фактичне скасування більшості пільг для багатьох категорій громадян.

Українська правда.

У СІМФЕРОПОЛІ ВІДКРИЛИ ВИСТАВКУ «СКАРБИ КРИМСЬКОЇ ГОТІЇ»

16 червня у Сімферополі в Центральному музеї Тавриди відбулося урочисте відкриття першої виставки «Скарби кримської Готії» в рамках проекту «Коштовності Криму».

У церемонії взяв участь голова Ради міністрів Криму Василь Джарти. «Історія Криму унікальна. За час існування людської цивілізації по землі півострова пройшло чимало племен і народів, залишивши безліч матеріальних слідів свого перебування. І тепер вони повинні передаватися нашим онукам і правнукам», - сказав кримський прем'єр.

В. Джарти додав, що уряд автономії буде сприяти місцевій владі кримських регіонів у відкритті подібних експозицій.

За словами глави кримсь-

лежать до періоду II-XV століть. Усі експонати походять із розкопок пізньоантичних і середньовічних пам'яток. В основному це деталі, фурнітура й аксесуари одягу, різні ювелірні вироби й прикраси, а також ремінна гарнітура кінської зброї. В експозиційному ряді представлені пряжки поясні, взуттєві; окантовки, бляшки й наконечники ремінні; різні фібули, у тому числі одяжні шпильки; кільця, браслети, серезки, підвіски, нашивні бляшки, натільні хрести тощо.

Своєрідний символ виставки - так звані «орлиноголові» пряжки традиційного готського жіночого костюма. Багато пряжок і фібули мають вставки - «вічка» з алямандинів, гранатів і кольорового скла. Раніше багато предметів цієї колекції експонувалися лише в рамках міжнародних виставок музею в Італії, Німеччині, Франції.

Курортно-інформаційний центр АР Криму.

ВАСИЛЬ ДЖАРТИ: «КРИМ - ЦЕ СКЛАДНИЙ І ЧУТЛИВИЙ ОРГАНІЗМ...»

Голова Ради міністрів Криму Василь Джарти не допускає перетворення автономної республіки на область.

«Немає жодних причин, щоб робити з автономії область... За даними соціологічних досліджень, які ми проводили, значна частина населення Криму висловлюється за автономний статус регіону - однак у складі держави України.

Крим - це складний і чутливий організм, він вимагає ювелірних підходів і не терпить прямолінійних рішень», - сказав прем'єр-міністр автономії, коментуючи на прохання журналістів повідомлення окремих ЗМІ про можливе перетворення автономії на область. Джарти заявив, що парламент і уряд Криму працюють над зміцненням автономії і розширенням її повноважень як невід'ємної частини України.

«Рада міністрів і Верховна Рада Криму роблять усе, щоб автономія була як ніколи міцною і сильною. Всі закони, які ми просуваємо у Верховній Раді України, спрямовані на зміцнення автономії Криму, розширення його повноважень, однак як невід'ємної частини України», - сказав голова уряду Криму, якого цитує прес-служба Радміну.

За словами Джарти, на посилення виконавчої влади Криму спрямовано і закон «Про Раду міністрів АРК», щойно ухвалений Верховною Радою України.

ВЕРХОВНА РАДА УХВАЛИЛА ЗАКОН ПРО РАДУ МІНІСТРІВ КРИМУ

Верховна Рада України ухвалила закон «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим», основним завданням якого є забезпечення ефективного регулювання питань порядку формування цього органу, вимог до членів Радміну, компетенції тощо. За проголосували 254 із 397 депутатів, зареєстрованих у сесійній залі.

Закон складається із восьми розділів, які містять 61 статтю. Розділ I присвячений визначенню статусу Ради міністрів Криму та атрибутів цього органу, основних завдань та принципів діяльності ради, правовим засадам діяльності.

Предметом правового регулювання розділу II є порядок формування Ради міністрів Криму, зокрема, визначення вимог до членів ради. Положення, якими регулюються питання припинення повноважень Ради міністрів АРК, викладені в розділі III. Значна частина нормативних приписів закону присвячена питанням компетенції уряду Криму. Зокрема, розділом IV визначаються повноваження Ради міністрів автономії.

Законом передбачені також повноваження Ради міністрів Криму у відносинах з Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади, Верховною Радою Криму, республіканськими органами виконавчої влади, розташованими на території автономії районними державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування та їхніми асоціаціями, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами, організаціями (розділ V).

Організація діяльності голови Ради міністрів Криму, його заступників, порядок проведення засідань ради, статус апарату ради, вимоги до актів тощо передбачені у розділі VI. Фінансування Ради міністрів АРК, соціальне та інше забезпечення її членів визначено сьомим розділом.

Прикінцеві положення (розділ VIII) закону присвячені питанню набрання чинності законом, а також внесенню змін до низки інших законів та нормативно-правових актів.

880 ТИСЯЧ ТУРИСТІВ ВІДПОЧИЛИ В КРИМУ

880 тисяч туристів відпочили в Криму цього року, що на 3,2% перевищує показник за аналогічний період 2010 року, повідомила прес-служба Міністерства курортів і туризму автономії.

Відомство розраховує, що наступного тижня кількість туристів досягне 1 мільйона. «Ми плануємо зустріч мільйонного туриста в аеропорту Сімферополя», - сказав перший заступник міністра курортів Криму Олександр Лів.

Першість за кількістю відпочиваючих в автономії, як і раніше, залишається за громадянами України, говориться в повідомленні. Мінтуризму прогнозує збільшення турпотоку в регіоні в 2011 році на 15% - до 6,58 млн. чоловік порівняно з 2010 роком.

* * *

Російська авіакомпанія «Авіанова», яка спеціалізується на бюджетних пасажирських авіаперевезеннях всередині РФ, в четвер виконала свій перший міжнародний політ, відкривши рейс за маршрутом «Москва - Сімферополь», повідомив керуючий директор «Авіанови» Ендіро Пайн на прес-конференції в Сімферополі.

«Я впевнений, що через рік у нас збільшиться кількість рейсів з Москви до Сімферополя і буде більше рейсів з інших міст Росії до Сімферополя», - заявив Пайн. Він не виключив, що відкриються рейси до Сімферополя із Санкт-Петербурга, Ростова.

Польоти до Сімферополя виконуватимуться чотири рази на тиждень - по вівторках, четвергах, п'ятницях і суботах.

КРИМ ПРЕДСТАВИВ ЧОТИРИ ПАЛАЦИ ДЛЯ УЧАСТІ В АКЦІЇ «7 ЧУДЕС УКРАЇНИ»

Крим представив чотири об'єкти зі 138 заявлених в Україні для участі в акції «7 чудес України: замки, фортеці, палаци», ініціатором якої є заступник голови Верховної Ради Микола Томенко, повідомила прес-служба Ради міністрів Криму.

Номінантами від автономії стали палац Олександра III, Лівадійський, Воронцовський і Бахчисарайський палаци. Фіналісти акції будуть визначені за результатами презентації і опитування 100 експертів у галузі туризму, архітектури, історії і культури і оголошені до 24 серпня.

До їх числа увійдуть 7 кращих замків, 7 фортець, 7 палаців України, а також 7 об'єктів, які вимагають невідкладної допомоги від держави та інвесторів.

Після підбиття підсумків 1-го етапу акції (відбору 21 фіналіста) почнеться Інтернет-голосування у відкритому режимі на сайті 7chudes.in.ua

Переможці будуть визначені шляхом експертного та інтернет-голосування (50/50). Церемонія нагородження намічена на 1 грудня в Києві.
<http://crimea.unian.net>

З ДНЕМ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА!

Шановні працівники сфери охорони здоров'я Автономної Республіки Крим! Прийміть щирі вітання з Днем медичного працівника!

Без перебільшення можна сказати, що це свято є всенародним. Разом з вами його відзначають десятки тисяч людей, яким ви подарували радість одужання, які вірять у ваші знання, вміння і досвід, у постійну готовність прийти на допомогу.

Низький уклін вам і всенародна повага за глибокі знання і досвід, чутливе серце і золоті руки, за вашу самопожертву і готовність якнайшвидше прийти на допомогу хворому.

Розвиток медичної науки в Криму має великі традиції. Саме тут практикували відомі клініцисти - засновник військово-польової хірургії Микола Іванович Пирогов і польової терапії - Сергій Петрович Боткін, професор медицини, великий хірург і подвижник віри Святитель Лука.

Іхній безцінний досвід знаходить своє продовження у щоденній сумлінній праці теперішнього покоління медичних працівників.

Сьогодні в Криму послідовно впроваджуються сучасні технології діагностики і лікування, поліпшується робота медичних закладів. І це, безумовно, є вашою заслугою. Своєю самовідданою працею ви підіймаєте медицину на якісно новий рівень, наближаєте її до загальноєвропейських стандартів.

Впевнений, що ваша наполеглива праця та громадянська відповідальність і в подальшому будуть запорукою здоров'я кожного громадянина, а держава зробить все можливе, щоб підняти престиж лікарської професії, забезпечити гідний рівень життя медичним працівникам.

Висловлюю слова глибокої шани та подяки лікарям, фельдшерам, медичним сестрам, всім працівникам сфери охорони здоров'я. Спасибі за ваші добрі серця, працьовитість і високий професіоналізм, за вірність клятві Гіппократа та обраній справі.

Сердечно бажаю вам і вашим рідним щастя, міцного здоров'я та благополуччя!

З повагою,
Віктор ПЛАКІДА,
в. о. Постійного Представника
Президента України в АР Крим.

«МЕДИЦИНА ПОТРЕБУЄ СЕРЬОЗНИХ ЗМІН...»

Президент України Віктор Янукович вважає успішним початок реформування медичної сфери в Україні. Про це він сказав під час відвідин Черепашинської амбулаторії загальної практики сімейної медицини у Вінницькій області. Глава держави позитивно оцінив перші результати медичної реформи в області, де цього року розпочато пілотний експеримент з реформування системи охорони здоров'я. «Те, що реформа розпочата, — добре. Медицина потребує серйозних змін — ця сфера сьогодні має серйозні проблеми, які треба вирішувати», — сказав Президент.

Віктор Янукович підкреслив, що на прикладі Черепашинської амбулаторії можна бачити ефект від розпочатої реформи. «За 5 місяців ми вже покращили якість медичних послуг на первинному рівні. На чотирьох регіонах України зараз відпрацьовується ця модель, у тому числі у Вінницькій області», — зазначив він.

«Ми будемо робити все, щоб медичні послуги були якомога якіснішими і наблизили лікаря до людини», — сказав Президент. Водночас Глава держави вимагає від чиновників на місцях і лікарів, щоб вони пояснювали людям про зміст реформи. В. Янукович також зауважив, що приїхав подивитися передусім на те, як працює медична система на селі, «тому що на селі найгірша ситуація по країні».

Президент оглянув приміщення амбулаторії та ознайомився з умовами перебування хворих. Глава держави вручив медикам сертифікат на медичне обладнання.

Вінниччина — одна з чотирьох областей України, де розпочато пілотний експеримент з реформування системи охорони здоров'я, що триватиме три роки. За п'ять місяців експерименту у Калинівському районі утворено Центр первинної медико-санітарної допомоги для об'єднання усіх первинних закладів охорони здоров'я району. У січні поточного року рішенням сільради с. Черепашинці сільську лікарську амбулаторію передано Центрові. Після того, як такі самі рішення про передачу ухвалили всі сільради у районі, створено єдиний простір первинної меддопомоги, у тому числі сконцентровано бюджетний ресурс району на первинну допомогу.

Черепашинська амбулаторія загальної практики сімейної медицини обслуговує 1412 жителів села і є прикладом реформування первинного рівня медичної допомоги. В амбулаторії відкрито денний стаціонар на 4 ліжка і започатковано практику «стаціонар вдома». Започатковано подвірні обходи, патронаж дітей раннього віку та вагітних, робота з хронічно хворими. В амбулаторію за графіком організовано приїзди лікарів-спеціалістів з району.

<http://www.president.gov.ua>

ЖИТТЯ ДАРУЮТЬ НЕ ЗАДАРМА. А РЯТУЮТЬ?

Напередодні Дня медичного працівника Президент Віктор Янукович визначився з додатковими коштами, що утворилися в бюджеті держави, — за цей рахунок було вирішено збільшити заробітну плату лікарям і вчителям, які, за словами Президента, одержуватимуть тепер не 3200 грн., а 3800. Подивувалася цим цифрам: звідки ж тоді отой стогін? Про 3200 грн., здається, багатом мріється тільки мріяти.

У сімферопольській міській лікарні №7 мені цю цифру не підтвердили. Більш за те, людина, яка працює паралельно у приватній медичній клініці «Наш Доктор», назвала свою працю на державу ледь не благодійництвом та із захопленням розповіла про ту найсучаснішу, найдосконалішу апаратуру, яку використовує приватна клініка — вона значно надійніша за лікарську інтуїцію, якою іноді доводиться обмежуватися, лікуючи людей «безкоштовно». До речі, про «безкоштовно» у фахівця теж особлива думка. Одного разу він навіть розповів мені про «дрібні хитрощі», до яких змушені вдаватися деякі лікарі, аби поліпшити своє матеріальне становище, якщо Господь не дав їм ні працелюбства, ні таланту, аби про них потурбувалися влячні пацієнти. Хоча, погодьтеся, в цьому теж є щось принизливе — тому що із-під поли, під осудливими поглядами інших, хто вважає, що якісні медичні послуги одержують лише ті, кому є чим платити, і що такі їхні дії розбещують медиків.

І ось я у приватній клініці «Наш доктор», де не дарують каву та цукерки навіть у день медичного працівника. Тут менше емоцій, а духовний зв'язок з лікарями заміняють грошові розрахунки у адміністратора. Зате — краса, розкіш, унікальна для Криму апаратура, яку можна побачити лише в американському серіалі «Доктор Хаус». Це відеокольоскоп, апарат термомагнітної терапії, експертний УЗ-апарат та інші.

Судинний хірург Павло Петрович Киричок розповідає: «Я одразу бачу всю судинну систему хворого, а не лише окремі її ділянки, і точно знаю, що у даному випадку треба робити».

Але в цілому профіль лікарні — гінекологічний. Хоча є тут і загальна хірургія, урологія, андрологія, дерматологія, ендокринологія — ці та інші медичні галузі представлені лікаря-

ми-консультантами, першочергова мета яких — посприяти обстеженню сімейних пар, що звертаються з приводу безпліддя.

Бо саме «Наш доктор» допомагає жінкам зазнати щастя материнства. Як це відбувається, розповідає власниця клініки Наталя Геннадіївна Литвинова. Вона, як і решта працівників та відвідувачів клініки, проти будь-яких фотосесій, і грошові питання ми теж не обговорюємо, адже йдеться не про державні асигнування, а про приватну власність. Хоча мною керує не хворобливий інтерес порахувати гроші в чужій кишені, а бажання хоча б орієнтовано визначити: яка ж сума і який механізм дій могли б забезпечити кожному клініку і комфортом, і необхідним медичним обладнанням та і лікарям повернути гідність й зацікавити їх у постійному самовдосконаленні. (Краєм вуха чула, що в кожному кабінеті «Вашого доктора» працює відеоспостереження, тож медики, які намагаються крутити ще й «власний бізнес», тут не затримуються).

Отож розмова наша з Наталею Геннадіївною — суто медичного спрямування. А поговорити є про що. 700 000 подружніх пар у світі щороку звертаються в клініку, аби стати батьками. Це близько 15% усіх одружених. Але тільки кожна десята родина в цей термін

випити ситуацію. Декому достатньо провести кілька сеансів плазмозаміни (очищення крові), комусь допоможе гормональне стимулювання. Можна усунути і кислотну, й лужну несумісність чоловіка та жінки, яка заважає заплідненню, вилікувати хронічні хвороби. Але трапляється, що в такий спосіб перешкоди не здолати і доводиться вдаватися до інсемінації — це вже механічне втручання, що дає можливість зустрітися чоловічому і жіночому джерелам життя. І лише в найскладніших випадках доводиться готуватися до поїздки в Москву (або Київ), де і відбувається екстракорпоральне запліднення. Здебільшого клієнти обирають московську клініку «АльтраВита», яка працює у суворій відповідності до американських стандартів репродуктивної медицини. Ще одна причина такого вибору полягає в тому, що московську клініку і «Нашого доктора» поєднує одна і та ж людина. Це лікар від Бога, доктор медичних наук, професор Володимир Валентинович Литвинов. Він один із перших в Криму почав активно займатися проблемами запліднення, акумулюючи увесь найсучасніший досвід щодо безплідності. Закінчивши Кримський медичний інститут, працював у Норильську, потім у Сімферополі в лікарні ім. Семашка та Центрі материнства і дитинства. Але активна

дослідницька робота потребувала більше простору й самостійності, і це значною мірою завдяки популярності Володимира Валентиновича «Наш доктор», що почав працювати у кризовий 2008 рік, не лише пережив суспільний везегальний занепад, але і поступово зміцнював свої позиції. Не загубився він і в середовищі конкурентів. А ними стали здебільшого колишні учні Володимира Литвинова, що працюють у «Генезисі» та «Університетській клініці». У всякому разі, життя показує, що проблема безпліддя в Україні є досить актуальною, і те, що вона вирішується на конкурентній основі, пересвідчує — люди мають можливість обирати досконаліше і досягати найкращих результатів.

У скільки це обходиться в грошовому еквіваленті? Приблизно від 3 до 5 тисяч доларів. Не вважаю цю цифру чимось аморальним — адже йдеться не про невідкладну медичну допомогу, не про загрозу чиемсь життя. Хочеш мати більше, ніж тобі дозволяє природа, — зважуй свої фінансові можливості і приймай або не приймай умови. До того ж, йдеться про повну родину, бездітну, людей досить молодих, аби стати батьками. Тож, думаю, такі приватні клініки цілком мають право на існування.

А про інші, де на вагах життя і смерть, має турбуватися держава, створивши у тому числі персональну систему заохочення найкращих медпрацівників. Деякі шанси у цьому відношенні передбачені пілотним проектом, що має зараз стартові майданчики в Україні. Але про результати та висновки їхньої діяльності дізнаємося ще не скоро, а дзвони шохвилини плачуть за кимось із нас.

Тамара СОЛОВЕЙ.

ЧЕРЕЗ ПЕРЕВИЩЕННЯ ШВИДКОСТІ - У ВІДСТАВКУ

Віце-голова литовського Сейму Альгіс Кашета подав заяву про відставку спікера парламенту Ірене Дегутене. Причиною такого рішення депутата стало порушення правил дорожнього руху — він їхав на автомобілі зі швидкістю 170 км/год.

11 червня в Тракайському районі, на дорозі Вільнюс-Варена, автомобіль, яким керував Кашета, був зупинений екіпажем поліції. Парламентарій перевищив допустиму швидкість руху 90 км/год. Зафіксовано, що депутат мчав зі швидкістю 170 км/год.

«Широ каюся і приношу всім свої вибачення. Не чекаючи дій з боку правоохоронних органів, взявши на себе всю моральну і політичну відповідальність, я попросив спікера Сейму звільнити мене від займаної посади віце-голови. Також я хочу, щоб справа про перевищення швидкості була розглянута якомога швидше — не збираюся прикриватися імунітетом члена Сейму», — наголосив Кашета. Виступаючи перед журналістами, парламентарій стверджував, що шкодує про свій вчинок і чекає належної оцінки дій з боку правоохоронних органів.

«Сильно перевищив швидкість. Вважаю, що така поведінка є неприйнятною і без наслідків не залишиться. Оскільки я розумію, що порушення не дозволяє особі, яка обіймає такий високий пост, в моральному плані почувати себе задовільно в такій ситуації, вважаю, що як віце-голова Сейму я повинен прийняти і моральну, і політичну відповідальність. Я зацікавлений в тому, щоб правоохоронні органи незабаром розглянули це порушення і прийняли рішення», — заявив Кашета.

Проте депутат стверджував, що він не знав, з якою швидкістю рухається його автомобіль. «Це не було свідоме вижмання швидкості. Я не дивився на спідометр, хоча, звичайно, розумів, що занадто сильно поспішаю», — казався Кашета.

Політик визнавав, що поліція, швидше за все, буде просити позбавити його статусу депутатаської недоторканності. За словами Кашети, він готовий позбутися імунітету.

«Без сумніву. Я готовий сам закликати членів Сейму якомога швидше ухвалити це рішення», — стверджував парламентарій.

Згідно з Кодексом про адміністративні правопорушення Литви, перевищення швидкості більш ніж на 50 км/год. карається штрафом від 1000 до 1500 літів і позбавленням водійських прав на термін від 1 до 3 місяців або арештом на 7 днів з позбавленням водійських прав на 6 місяців. Кашета залишиться працювати в парламенті і у фракції Руху лібералів. Щодо його відставки ще повинен буде проголосувати Сейм.

Раніше Сейм Литви розпочав процедуру імпичменту по відношенню до двох депутатів, що порушили парламентську дисципліну: одного — за прогули, другого — за те, що голосував карткою першого.

Після того, як комісія литовського Сейму з етики підтвердила інформацію про те, що один депутат — Лінас Каралюс — замість того, щоб працювати на пленарних засіданнях, відпочивав у Таїланді, а другий — його колега Олександр Сахарук — 13 раз голосував карткою першого, парламент ініціював процес імпичменту у відношенні обох.

Якщо Конституційний Суд підтвердить, що депутати подібними діями порушили Конституцію й клятву парламентарія, їх можуть позбавити мандатів.

Newsru.

ДАЧІ Й МАШИНИ ДЛЯ ВЛАДИ ОБХОДЯТЬСЯ БЮДЖЕТУ ЯК УСІ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ

На утримання будинку відпочинку «Конча-Заспа», комплексу відпочинку «Пуца-Водиця» та автобазі ДУС цього року з бюджету виділено 107 мільйонів гривень. Про це йдеться в матеріалі, опублікованому «Українською правдою».

На запит видання Адміністрація Президента відповіла, що відповідно до Закону про Держбюджет на 2011 рік передбачені видатки споживання на утримання «Конча-Заспи» в обсязі 29 мільйонів 309 тисяч 800 гривень, «Пуці-Водиці» — 16 мільйонів 23 тисячі 100 гривень.

Крім цих 45 мільйонів, на ремонт будинку комендатури «Конча-Заспи», яким користується охорона, виділено 14 мільйонів гривень.

Адміністрація Президента також повідомила, що кошторис автобазі Державного управління справами цього року складає 48 мільйонів 229 тисяч гривень.

Станом на 25 травня 2011 року в автобазі ДУС обліковувалося 455 одиниць автотранспортних засобів. З них 349 легкових автомобілів, 36 вантажних, 47 мікроавтобусів та автобусів, а також 23 одиниці спеціальної техніки (зварювальні агрегати, навантажувачі, причіпи та інше).

«З цього переліку близько 100 автомобілів потребують капітального ремонту, морально та фізично застаріли», — сказано у відповіді Головного управління забезпечення доступу до публічної інформації.

Таким чином, на «Конча Заспу» з будинком комендатури, «Пуцу-Водицю» та автобазу ДУС цього року передбачено 107 мільйонів гривень.

Для порівняння відзначається, що на санаторно-курортне оздоровлення інвалідів цього року виділено 97 мільйонів, на фінансування всіх українських бібліотек — 108 мільйонів гривень.

КОЛИ ДО ЛЬВОВА ІДУТЬ, ЯК ДРУЗИ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

Світлана ПТИЧКА, Харків:

— Відразу, коли виїхали, трохи хвилювалися — як нас там зустрінуть? Але ще в поїзді нам сказали: заспокойтеся, все буде добре. І дійсно, нас поселили в передмісті Львова, у дуже привітних людей. Як вони нас приймали! Тепер серед людей рідко зустрічається така гостинність. І ніхто не цікавиться, не питає — якої ти конфесії? Ми, до речі, всі православні Московського патріархату, але це, виявляється, не має ніякого значення. Є велика різниця між тим, як святкують Великдень у Львові і у Харкові. Може, два дні не дуже великий строк, щоб робити якісь висновки, але ми не могли не помітити цієї різниці. У нас люди можуть піти і в церкву, і на цвинтар, але ніколи в натовпі не побачиш вишиванку. Національний колорит, подібний до львівського, у Харкові відсутній. Запрошують популярних артистів, звучить попса, хтось випиває, є

Світлана Птичка і Наталя Ліхачька.

якись конкурси для дітей, але... не відчувається глибокої традиції. У Львові все по-іншому. І це добре, що є такий заповідник, де добре збереглася національна культура. Хай і не у нас, в Харкові, то хоча б у Львові... Країні це дуже потрібно!

Наталя ЛІХАЦЬКА, Харків:

— У Львів я приїхала вперше. Про цю акцію ми довідалися випадково, від друзів. Лише день був не роздуми, але ми відразу прийняли рішення — поїдемо! Столиця Галичини вразила чудовою архітектурою і багатством національного колориту. Мої батьки — діти Радянського Союзу, вони багато переїжджали з місця на місце і не могли добре засвоїти українську культуру. Чи варто харків'янам їздити до Львова? Звичайно, варто! Наша молодь повинна знати про цей прекрасний закуток Західної України!

Igor СТАМБОЛ, Одеса:

— Поїхати у Львів мені порадив наш викладач, історик Олександр Музичко. Він багато говорив про ідею об'єднання українсь-

Igor Stambol.

кого Сходу і Заходу. Саме цю ідею активно пропагує і втілює у життя Український католицький університет. Не шкодую, що поїхав, бо в такому місті хоча б раз у житті повинен побувати кожен українець. І було б непогано, якби кожна поїздка припадала саме на Великдень... Звичайно, приймали нас дуже добре, але окрім тепла людських сердець, нас вражала й тиша оця шира, невимішена україномовність великого міста. Та ще й такого гарного! Зайве говорити, що контраст із рідною Одесою був разючим. Адаже у нас після виборів до влади прийшли сили, які важко назвати проукраїнськими... Вони мають колосальну моральну підтримку з Росії, а ще чималі кошти. Українські сили відступають; добре, що в Одесі поки що нема масового закриття українських шкіл під маркою «оптимізації». Хіба що у сільській місцевості... Але там, дійсно, головну роль відіграє економічна сторона, а не політична. А що буде через рік? Чи не почнеться в Одесі те, що зараз спостерігаємо в Донецьку? Сам я з Беляївського району, від мого села до Одеси десь 40 кілометрів. У нас чимало вихідців із Західної України, тому і школа функціонує українська, і мова ще не вмерла — принаймні, вона існує у вигляді «суржику»... А ось у сусідньому селі Кам'яні — російська школа, відповідно, така ж там і мова спілкування. Колись це було німецьке село, тепер німців там нема зовсім, але школа, за інерцією, залишається російською. Звичайно, більшість людей зараз не до мови, тим більше, що в цьому питанні існує сьака-така рівновага... Але коли люди в пошуках роботи переїждять до великого міста, то вони зазвичай переходять на російську. Навіть у нас, на історичному факультеті (а я навчаюся в університеті імені Мечникова), лише 20% предметів викладається українською. А що ж тоді говорити про інші навчальні заклади? Ще у нас є «Просвіта», є український клуб — саме він організував приїзд в Одесу львівського історика Ярослава Грицака —

оце, здається, і все. Малувато як для великого причорноморського міста. Тому я відчуваю велику потребу хоча б раз побачити Львів, Галичину, увібрати в своє серце цей незайманий куточок України.

Віталіна ДОМБРОВСЬКА, Запоріжжя:

— Я навчаюся у Запорізькій державній інженерній академії. Про акцію «Великдень у Львові» я довідалася від знайомих студентів. Національний Студентський Союз організував цю поїздку, саме завдяки їм ми тут. У Львові я вперше, і мені тут дуже сподобалося! Саме у Львові я відчула красу древніх традицій. І тут я можу вільно спілкуватися українською мовою. Я навчалася в українській школі, тому з мовою у мене ніяких проблем. Але в інституті — так вже склалося — ми розмовляємо російською. Хоча наше Запоріжжя — це місто, яке також дуже «насичене» історією. У нас активно починають відроджуватися традиції козацтва, відреставрована Січ на острові Хортиця. І людям це подобається, бо вони розуміють, що Січ — козацтво — це своєрідна «візитка» краю. Але у нас ще такого немає, щоб місцеві жителі зустрічали людей з Волині чи Галичини і знайомили їх з історією нашого Запорізького краю. А вона також дуже цікава — це не лише козацтво, але й скіфська сторінка... Та й Крим зовсім поряд! Треба щось думати — нехай студентські поїзди рухуються і в південно-східному напрямку. Щоправда, тоді організаторам зустрічей треба буде виходити на козацькі структури, на тих молодих людей, які займаються кінним спортом, бойовим гопаком чи «Спа-

Віталіна Домбровська.

сом»... Бо і «західнякам» повинно бути цікаво! А ще можна їздити в Гуляйполе — це, до речі, моя мала батьківщина... Місцева влада якось не дуже задумувалася над тим, щоб зробити столицю Махновського краю Меккою для туристів. Але коли до нас приїхали навіть французи (як відомо, Нестор Махно останні роки свого життя прожив у Франції), то місцеві чиновники

почали дивитися на проблему серйозніше. Звичайно, тут потрібні будуть великі капіталовкладення, але справа того варту. Чи трансформуються оці великодні поїздки до Львова у традицію регулярного спілкування молоді різних регіонів? Думаю, така традиція рано чи пізно складеться. Але все велике починається з малого, тому велика подяка тим галичанам, які впродовж багатьох років закладають фундамент доброї справи...

Катерина КАРТАМИШЕВА, Запоріжжя:

— Я у Львові вже вдруге. Вперше побувала у минулому році, ми з братом проживали тоді в одній галицькій родині, і нам дуже сподобалося. Тепер я членкиня Національного студентського союзу — вхо-

Катерина Картамишева.

джу до комісії оздоровлення і туризму. Нинішня поїздка — це мій перший проект, я організувала людей із Запоріжжя. І можу запевнити, що всі наші у захопленні від Львова! Коли ми їхали в трамваї і співали патріотичних пісень, то пасажирки нам почали... підспівувати! Важко уявити собі щось подібне у Запоріжжі чи у моему рідному Бердянську. Великдень у нас не так патріотично святкують, як у Галичині. Люди збираються невеликими компаніями, відмічають свято кожен згідно зі своїми уявленнями... Якщо і зайдуть до церкви, то максимум на півгодинки, а тут ми простояли всю літургію, і я була у захопленні від обряду! В минулому році я навчилася робити писанки, і цей львівський досвід вже використую вдома. У мене і писачки є, я умію це робити! Взагалі-то, мама у мене родом з Волині, а тато — росіянин, з Бердянська. Колись він поїхав у відрядження на Волинь і... забрав маму до себе. Всі родичі по татовій лінії з Приазов'я, але я завжди любила влітку їздити на Волинь... Тому люблю українську мову, і вдома у Бердянську ми розмовляємо українською. Великодні молодіжні поїздки до Львова (а з часом і львів'ян на Схід) багато чого могли б змінити. Але цей процес повинен бути масштабнішим, і держава тут повинна допомагати.

Сергій ЛАЦЕНКО.

м. Львів.

ПРОСТО ЛЬВІВ ЛЮБИТЬ ВОЛЮ

Згадуючи та аналізуючи події 9 травня, приходиш до висновку, що колись це вже було, що ланцюжок подій має десь у минулому аналогічну послідовність, і треба усвідомити, що ж таке сталося, аби те минуле не повторилося. Багато днів поспіль різні видання рясніють інформацією, аналізом і псевдоаналізом подій, що відбулися у Львові 9 травня. Я львів'янка, на час подій була у Львові й можу запевнити, що більшість інформаційних сюжетів у ЗМІ стовідсотково не відповідають тому, що відбулося насправді.

На проведення акцій 9 травня зголосилися 14 політичних партій та громадських організацій, у тому числі такі неонацистські організації як «Русский мир» та «Родина» (у Львові їхні осередки офіційно відсутні, тому їх приїзд однозначно передбачав спеціально сплановані провокації). Судовим рішенням було заборонено будь-які акції, крім офіційно затверджених львівською міською та обласною владами. Громада Львова активно готувалася до святкування Дня міста — 755-ї річниці заснування Львова та до Дня матері. На святкування прибули понад 30 000 туристів, проте впродовж 7-8 травня не спостерігалось жодних проявів агресії, нетолерантності чи ворожого ставлення до представників інших країн, регіонів.

9 травня представники влади в межах дозволених заходів ідуть покладати квіти до меморіалу, вшано-

увати ветеранів, нагороджувати їх — щоправда, цього в сюжетах ТБ не побачиш. А за деякий час після закінчення офіційних (!) дозволених заходів на пагорб Слави в супроводі «Беркута» — як виявилось, не львівського — у звичайних маршрутках підїхали представники промосковських організацій. Це збурило львівську громаду. Тим більше, що замість того, щоб перешкодити чужинцям пройти до меморіалу і розгорнути червоний окупаційний прапор, під яким гинули тисячі галичан, міліція захищала представників приїжджих організацій та біла пересічних львів'ян. Чи це законно? Чи це демократично? Якщо наших б'є наша ж міліція, то в чий державі ми живемо?

Крім того, станом на 9 травня Президент не підписав рішення Верховної Ради щодо святкування Дня Перемоги під червоними прапорами. Тож чому нас намагалися змусити це робити, порушуючи Конституцію України, де чітко написано, що лише синьо-жовтий стяг є офіційним прапором України?

Львів'янам закидають, що вони незаконно зібралися на пагорбі Слави. Але, по-перше, свободу масових зібрань громадян ніхто не віднімав, і якби не було провокації, вони постояли б і розійшлися б собі. А по-друге, саме там чітко, як на лакмусовому папірці, відбився стан справ в українській політиці: державницьких сил майже не залишило-

ся. Це звучить страшно, але, крім ВО «Свобода», ніхто не наважився відкрито стати на захист прав українців, на захист рішення суду, на захист від окупаційного прапора і неонацистських московських організацій. Я багато в чому не погоджуюся з позицією цієї політичної сили, але тільки вони спромоглися відверто заявити про свою позицію. А де були всі інші патріоти? А вже тепер до судів і слідчих чомусь викликають не тих, хто порушив закон, а тих, хто захищав рішення Львівського апеляційного суду. Чи це законно?

НЕ НАША ВІТЧИЗНЯНА ВІЙНА

Ми не святкували Дня Перемоги у Великій Вітчизняній війні, бо це була не наша війна. Перемога радянських військ для західноукраїнських земель означала продовження кривавої діяльності НКВС. Окупаційні та воєнні дії часів Другої світової для Західної України почалися не 22 червня 1941 року і навіть не 1 вересня 1939-го, а ще 1938 року — з анексії Німеччиною Чехословаччини, до якої на правах автономії входила Карпатська Україна (сучасне Закарпаття). Після проголошення нею незалежності розпочалася угорська окупація (угорці виступали на боці Гітлера).

Після офіційного початку Другої світової війни на Західній Україні радо чекали приходу радянських військ і спочатку вітали їх хлібом-сіллю, позаяк вважали, що то при-

йшли «свої». Проте разом зі звичайними солдатами прийшли органи НКВС і розпочали свою звичну діяльність: репресії, ув'язнення, депортації. Період «перших совітів» у Львові (1939—1941 рр.) позначився масовими повстаннями проти такої радянської влади і, як наслідок, ще більшими репресіями. Тільки протягом 23-28 червня 1941 року у Львові було знищено близько 4000 осіб, з них у в'язниці №1 (на Лонцького) — 1681 особу. І все це діялося під червоним радянським прапором! Чи львів'яни його можуть визнати переможним? Святовим? Радше його можна назвати кривавим...

І 9 травня, й опісля я приймала багатьох гостей зі східних регіонів України. Вони розпитували, що ж то у нас було. А я тоді запитувала в них: ось ви собі мирно жили, чесно працювали, виховували дітей, і одного дня раптом до вашої хати вриваються солдати, вбивають половину родини, грабують, вальтують, когось кидають у в'язницю, а іншим дають годину-дві на збори й депортують невідомо-куди без засобів існування... Що б ви робили? Різні люди, різного віку, з різних регіонів відповіли однаково — взяли б зброю і боронили свою родину. Наші також стали до оборони своїх сімей — так з'явилася УПА, ветерани якої досі не визнані героями України. Тож війна одного тоталітарного режиму проти другого була не нашою війною, хоч у тій м'ясорубці загинуло багато українських хлопців. Чого варті Бродівський котел, де

по обидві сторони один проти одного виставили саме українців?

А хіба після завершення війни стало краще? Тих, хто побував за кордоном, здебільшого було репресовано, як зрадників народу, інваліди навіть першої групи були змушені важко працювати, аби отримувати мізерні копійки від держави, за яку вони віддали життя. А сьогодні хіба ветерани комуся реально потрібні — щодня, а не тоді, коли політикам треба попіаритися на ТБ?

ОДНОБОКА ПРАВДА

Вони вимагають, щоб ми шанували червоний прапор, але не вважають за потрібне визнати наш чорно-червоний та синьо-жовтий.

Вони вимагають визнання своїх героїв, але заперечують наше право на наших українських героїв.

Вони возвеличують радянську владу, за якої весь Союз був одним великим ГУЛАГОМ, але засуджують українців, які воювали за незалежну Україну проти трьох окупаційних влад.

Вони створили культ Великої Вітчизняної війни, натомість принижують борців за волю України.

З'являються все нові й нові ветерани, частина з яких народилася далеко опісля війни, а ветерани УПА і досі залишаються невизнаними в державі, за яку вони боролися.

Ідентифікувати себе з чужим народом за посередництвом георгіївської стрічки почесно, а патріотичні настрої й досі викликають негативне сприйняття.

Але в кого?

(Закінчення на 7-й стор.).

«ФРОНТ ЗМІН» ЗАКЛИКАЄ КРИМЧАН ПРИЄДНАТИСЯ ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ МОЛИТВИ НА ЧЕСТЬ ЗАГИБЛИХ ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

22 червня «Фронт Змін» ініціює проведення Всеукраїнської молитви в пам'ять всіх полеглих під час Другої світової війни. Про це журналістам 10 червня на брифінгу в Сімферополі повідомив керівник кримських фронтів Олексій Бурбак.

«Єдиною людяною турботою про душі загиблих є молитва. Ми не хочемо, щоб повторилися події 9 Травня 2011 року. На жаль, цього року День Перемоги перетворили в день поразки української держави. Ми пам'ятаємо, що наша країна зазнала в цій війні дуже великих втрат, і ми повинні гідно вшанувати пам'ять полеглих. Головне - зробити це так, як велить нам наша віра і наша совість. Упевнений, що ми не маємо права перетворювати жалобну панакхиду за загиблими в політичні мітинги або партійні заходи», - відзначив Олексій Бурбак.

Він повідомив, що акція в Сімферополі буде частиною загальнонародної молитви, яка цього дня виголошуватиметься по всій Україні. «Фронт Змін» закликає не дати можливості нікому топтатися на кістках загиблих і розривати країну.

«В день початку війни ми закликаємо сімферопольців і кримчан прийти без партійних прапорів, без будь-яких звинувачень на адресу одне одного до місць масових поховань жертв Другої світової і вчинити за Божими законами - помолитися. Із спокою в серці, із скорботою за незліченними жертвами цієї війни. Із твердим переконанням - ми не маємо права допустити нічого подібного в майбутньому. Арсеній Яценюк звернувся з проханням до глав українських церков і лідерів релігійних общин, щоб вони очолили всеукраїнську молитву, яка має відбутися по

всій країні 22 червня», - розповів Олексій Бурбак. Зараз кримський «Фронт Змін» проводить переговори з представниками різних релігійних конфесій, щоб 22 червня всім разом зібратися і помолитися за тих, хто пішов з життя, подарувавши нам світле небо над головами.

Планується, що молитва відбудеться в Сімферополі об 11.00 біля Вічного вогню в парку ім. Ю. Гагаріна.

ХТО БЛАГОСЛОВЛЯТИМЕ НА ПОДВИГ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ УКРАЇНИ?

Телерадіокомпанія Військово-Морських Сил України «Бриз», що працює у Севастополі, з радістю розповсюдила на весь Кримський півострів інформацію, що відтепер офіцери, курсанти і ліцейські академії Військово-Морських Сил ЗС України імені Павла Нахімова зможуть сповідатися у... шойно освяченій в академічному клубі капличці імені святого воїна Федора Ушакова. Капличку УПЦ Московського патріархату облаштували в приміщенні бібліотеки клубу Академії навіть не зважаючи на закриття самого клубу на замок і заборону цілим рядом контрольних служб його експлуатації через серйозні порушення там правил електропожегобезпеки та відсутність протягом десятиліть ремонту. Клуб був остаточно закритий після загибелі від електротравми працівника і перебував під замком вже не перший рік, коштів на його ремонт як не виділяли, так і не виділяють. Саме через заборону його експлуатації у ВМС недавно відмовили у проведенні там зборів Конгресу українців Севастополя. Для московської церкви двері клубу відкрилися настільки, кошти на будівництво каплички знайшлися і пожежна служба перед московськими попами виявилася безсилою...

Ініціатори і виконавці ідеї будівництва каплички московської церкви у приміщенні бібліотеки українського оборонного навчального закладу, напевно, вважають, що військовим академії, сучасним і майбутнім офіцерам читати книг більше потреби вже немає. Мабуть, у них взяла гору думка, що проповідь і благословення тих, хто під осанною того ж самого святого Федора Ушакова освячував Андріївські прапори і благословляв православне російське воїнство на перемоги над православними грузинами три роки тому, відведе всі загрози від педагогів і вихованців академії і ліцею, а заодно замінить їм наявний бібліотечний фонд.

В академії оповідають, що одним з натхненників цієї акції став колишній начальник академії контр-адмірал запасу Віктор Тараненко. Для цього українського адмірала Петлора і Мазепа, не кажучи про УПА, завжди були зрадниками Росії, і оцей захис-

ник «Родіни» навіть на лекціях не приховував свого несприйняття патріотів України. Однак адміральське звання отримав. Будучи на посаді начальника академії, виплекану «духовну концепцію» зреалізувати не наважився, час був не той, тепер, треба думати, настав час саме для подібних антиукраїнських духовних акцій.

Ідею переобладнання бібліотеки в московську капличку із захопленням підтримали і серед командування і Військової ради ВМС, управління особового складу і виховної роботи, відкриття каплички «освятити» своєю присутністю не лише члени Військової ради українського флоту, а й сам командувач адмірал Віктор Максимов. Московська церква, московські отці сьогодні являються духовними натхненниками і міністра оборони Михайла Єжеля, тож поява каплички УПЦ МП у його альма матері далеко не випадкова.

Українські флотоводці геть забули, що не російський адмірал, мордвин за національністю Федір Ушаков, який, за спогадами сучасників, вибивав зуби матросам за сказане українське слово, а архистратиг і предводителі небесного воїнства архангел Михайл є покровителем українських моряків ще з часів козацького флоту України. І прапор ВМС України є прапором архангела Михайла - але хто про цю духовну складову сьогодні у Військовій раді згадує, і чи, власне, знають свою духовну спадщину сучасні українські флотоводці? Де вони шукають покровительство, у «первопрестольній»? Виглядає напевно, що так.

Крім відсутності духовних цінностей, автори цієї церковно-ідеологічної капітулянтської ідеї, протиставивши один одному в навчальному закладі двох російських адміралів - Нахімова й Ушакова, допустили ще й прямий історичний конфуз. Впевнений, схоже можливе лише виключно в Україні. Жодна країна, жоден далекий чи близький флот подібного у себе не допустять і не виставлятимуть себе на посміховисько через історичне безпам'ятство. Таке можуть провадити лише малоросійські «вчені адмірали» з академії ВМС України.

Питання духовності у військовій сфері мають особливе

значення, від них залежить міць оборони нашої Вітчизни, сила духу є визначальною у бою, бо, як вірно писав старий воїн Котляревський: «Любов к Отчизні де героїні, там вража сила не устоїть, там груди сильніша од гармат». Тож хто, якою мовою і на що благословлятиме майбутніх захисників України - питання далеко не риторичне. Так, Бог для нас всіх один. Але дороги до нього різні. Наша дорога проходить через нашу єдність і незалежність, дорога московської церкви - через Тузлу, Грузію і «Руський мір», через заперечення нас як окремого етносу, через спробу вчергове нас підкорити і розділити. На мій погляд, показаний сюжет по телебаченню є демонстрацією успішно виконаної ідеологічної диверсії, направленої на підірив бойової готовності і духовного потенціалу українського флоту. Бо ж не випадково напередодні у штабі ВМС України намагалися розірвати угоду про оренду приміщення для севастьянських прихожан УПЦ Київського патріархату.

Ось українські ліцейці вже стоять на колінах перед служителями не своєї церкви, глава якої не визнає не лише їхньої рідної української мови, а намагається силоміць впровадити у нашому домі «Руський мір», де українцям місця немає, відмовляє нам у праві навіть називатися українським народом. Сумнівно, щоб у цих майбутніх захисників Батьківщини у такий спосіб був вихований отой Франків дух, «що тіло рве до бою», який мав би забезпечити духовну складову українського війська.

Врешті, бачимо, що при активно-агресивному сприянні «рускокозичних малоросів» «Руський мір» вже увійшов в українську казарму, а з ним вже линує проповідь про «єдиний народ», про славу «руського оружя», проти Європейської співдружності і проти НАТО, піддаються анафемі наші предки, які життя своє поклали на оltар служіння українському народу. Ось зовсім недавно батьки молодих матросів, повертаючись з ритуалу складання присяги своїх синів у Севастополі, емоційно розповідали про зрадників-націоналістів, ворогів з НАТО, та як їх кляли у виступах московські отці і російськомовні офіцери з трибуни під час ритуалу та в час їхнього перебування в «городі русской слави». В такому духовному середовищі, де матроси і солдати виховуються на подвигах не національних героїв, не на традиціях віри своїх предків, не мовою свого народу, який зобов'язан захищати, чи далеко залилося їм, щоб падати на коліна перед чужинцями, якщо вони непростими знову увійдуть до нашої хати?

Тож питання, хто благословлятиме захисників Вітчизни на подвиг заради України, залишається відкритим.

Микола НЕСТРЕЛЯЙ.

На фото: ліцейці ВМС на богослужінні; церемонія освячення каплички; член Військової ради ВМС контр-адмірал І.Тимчук; два начальники академії ВМС капітан 1 рангу П.Гончаренко; контр-адмірал запасу В.Тараненко (справа наліво).

(Фото з ефіру ТРК «Бриз» та сайту «Українське життя у Севастополі»).

МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ НАМАГАЄТЬСЯ ПРИСВОЇТИ ІСТОРІЮ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ?

З боку Московського патріархату є бажання мати великий вплив на всю Церкву в Україні (сьогодні православ'я в Україні представлено чотирма найбільшими церквами - УПЦ (МП), УПЦ (КП), УГКЦ та УАПЦ - УНІАН). Про це сказав колишній Предстоятель УГКЦ Блаженніший Любомир Гузар в інтерв'ю генеральному директору каналу «1+1» Олександр Ткаченку в його авторській програмі «Ткаchenko.ua», яка вийде в ефір у понеділок 20 червня, повідомляє департамент інформації УГКЦ.

За словами Блаженнішого Любомира, Московський патріархат намагається присвоїти собі історію Київської Церкви. «Нема сумніву, що християнство помандрувало за допомогою місіонерів також і в ті території, які сьогодні становлять Російську державу, але це також є в дуже багатьох випадках у різних країнах і частинах світу. І це не дає оцій, скажімо, Церкві-дочці, Церкві, яка походить із місійних праць якоїсь іншої Церкви, на мою думку, право собі присвоювати історію Церкви-матері», - сказав Блаженніший Любомир.

Він наголосив, що «ми - є та Церква-матір, і ми дуже раді, що наші предки ішли в різні частини слов'янського світу, щоб проповідувати Боже слово. Але ми не бачимо в цьому підстави для такого присвоєння», - сказав колишній Предстоятель УГКЦ.

Він наголосив, що наша церква - Київська Церква - навіть якщо роз'єднана, має свою історію, має своїх святих. «Російська церква має свою історію, своїх святих, свої періоди, коли ставала Церквою, митрополією, патріархатом і т. д. Це не є частина нашої, київської історії, це є московська історія, яка повноправно (і яка, Богу дякувати, має патріархат), має це типове завершення своєї структури», - сказав Блаженніший Любомир.

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ: «НИНІШНЯ ВЛАДА НАС ПІДТРИМУЄ. ТІЛЬКИ ТАЄМНО...»

Предстоятель Української православної церкви Київського патріархату, патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет стверджує, що чинна українська влада підтримує УПЦ КП, але намагається цю підтримку не афішувати. Про це він заявив в інтерв'ю газеті «Україна молода».

За словами Патріарха, дехто пророкував, що при нинішньому Президентові України Київський патріархат зникне, «а тому почали працювати на його знищення». «Але з того нічого не вийшло. Чому? Та тому, що на наш захист стали громадські організації, політичні партії демократичного і патріотичного спрямування. Хоч у світському житті вони й роз'єднані, справа захисту української церкви об'єднала їх. А подолати ту силу, яку вони представляють, зовнішня сила вже не може. Тому відбулася й наша зустріч із Президентом. З точки зору нової влади вона була небажаною. Але сталося. Це свідчить про те, що Київський патріархат не знищений ніякою владою», - сказав глава УПЦ КП.

При цьому він додав: «Повинен вам сказати, і нинішня влада нас підтримує. Тільки таємно, щоб ми не афішували. А значить, вони з нами. Ми вдячні їм за це. Така підтримка означає, що не тільки Київський патріархат існуватиме - буде існувати й Українська держава».

Торкаючись теми діяльності в Україні УПЦ Московського патріархату, Патріарх Філарет зазначив, що у Московському патріархаті духовенство та єпископи поступово схиляються до необхідності існування в Україні незалежної церкви. «Це відчула Москва. Як і те, що УПЦ Московського патріархату - проти імперської ідеології Росії. Тож у Москві вирішили: треба що церкву позбавити самостійності та незалежності в управлінні, бо вони ведуть до відходу від Білокам'яної. Саме тому Патріарх Кирил зараз так часто приїздить в Україну, щоб нагадати: він - глава цієї церкви, а не митрополит Володимир. Це викликає спротив у єпископату митрополита Володимира, всередині Московського патріархату точиться боротьба», - наголосив Філарет.

За його словами, ця боротьба - на користь втілення ідеї створення в Україні єдиної помісної православної церкви, оскільки, на переконання Патріарха, рано чи пізно така церква постане. «Ви не помітили, що УПЦ МП вже не ворогує з нами так, як 5-10 років тому? Чому не ворогує? Та тому, що насправді Київський патріархат їм потрібен для існування... їхньої самостійної і незалежної в управлінні церкви. Без нас у них давно б уже відібрали таку самостійність і незалежність», - наголосив Філарет.

(Закінчення. Поч. у № 20).

Миколайчук був філософом, мудрим філософом. Але його мудрість не книжна, а швидше від спілкування з людьми. Він міг годинами розповідати про своїх знайомих, родичів, про сестер та братів. І скільки в його розповідях було любові, гумору, теплоти! Розповідав про товаришів, знайомих — голів колгоспу, трактористів, шоферів. Вони були його друзями. Він був втіленням цього героя. Він був втіленням цього гуцульського краю. Пам'ятаю, як ми з Іваном летіли

Миколайчука? Я б відповіла: «Ні, ні!» У мойї пам'яті закарбувалося наше знайомство... Зйомки фільму «Тіні забутих предків»... Я — москвичка, актриса театру «Современник», Іван — справжній легінь, гуцул. Перша зустріч — це подив, захоплення красою Івана. Вже в цій одній із перших робіт усім стало зрозуміло — з'явився істинно народний герой. Він був втіленням цього гуцульського краю. Пам'ятаю, як ми з Іваном летіли

важкі ситуації були в його житті. Не все вдавалося зроби́ти так, як хотів. Самі розумієте — час був такий. Але на манівці не збився. Легкого хліба митець не шукав, за довгим карбонцем не ганявся. Беріг честь художника. Думки свої висловлював відверто. Не терпів брехні. Його розмови завжди були творчі. В них він творив сюжети, образи. Все. Майже в тридцяти фільмах Іван Миколайчук або виступив у головній ролі, або був автором сценарію. Лишилися сценарії, які не дочекалися екранізації, незіграні ролі... Лишився незіграний Довбуш, а він мріяв про нього. Не поставив картини за лірико-романтичною повістю Гната Хоткевича «Каміна душа»...

Коли я приїздив до Києва і заходив до нього, то ми могли цілу ніч говорити. Мав узятися до «Небилиць про Івана Калиту». Про цей сценарій я знав уже шість років. Як довго це тяглося...

Він дуже любив свій край: Буковину, Карпати. І доводив майже серйозно, що все починається з Карпат. Бувало, почуємо якусь новацію, а Миколайчук обов'язково скаже: «У нас, у Карпатах, це вже було». Любив він свій край безмежно, і його за це любили земляки. Бачилися ми останній рік часто. В останню нашу зустріч Іван Васильович був налаштований побойовому. Сценарій затверджений. Уже запущений фільм. І, як сказав Іван, залишилося тільки купити здоров'я. Але його не купили... Ми всі знали про його недугу, та не знали, що кінець такий близький. Смерть Миколайчука була несподіваною...

На студії імені О. Довженка його всі дуже любили. Щоправда, були й такі, що задримали, та це інша розмова. Для всіх він був близькою людиною. І в останню путь миття проводила вся студія, всі шанувальники його таланту. Співав хор імені Г. Верьовки улюблені Іванові пісні. Поховали Миколайчука на Байковому кладовищі, поряд із Володимиром Денисенком, режисером фільму «Сон», де так яскраво спалахнув Іванів талант. А там недалеко — Леонід Биков. Усі вони були справжні друзі. Пам'ятаю, Іван казав: «Хочу, як мене ховатимуть, щоб дощ шов, такий дощ, щоб ніхто нічого не говорив. Бо як почує над могилою брехати...». І дощ таки пішов, і великий.

ВІН БУВ ВТІЛЕННЯМ ГУЦУЛЬСЬКОГО КРАЮ Лариса КАДОЧНИКОВА, народна артистка України:

— Якби мене сьогодні спитали: «Чи міг би інший

актор зіграти роль Івана Паліючука?» Я б відповіла: «Ні, ні!» У мойї пам'яті закарбувалося наше знайомство... Зйомки фільму «Тіні забутих предків»... Я — москвичка, актриса театру «Современник», Іван — справжній легінь, гуцул. Перша зустріч — це подив, захоплення красою Івана. Вже в цій одній із перших робіт усім стало зрозуміло — з'явився істинно народний герой. Він був втіленням цього гуцульського краю. Пам'ятаю, як ми з Іваном летіли

до Аргентини на кінофестиваль у Мар-дель-Плата. Після показу там «Тіней забутих предків» Іван був у центрі уваги, весь зал встав, стоячи аплодував нам. Західні кінокритики й кінозіркі із захопленням говорили: «Ви привезли диво! Геніальне кіно!» Так починалася слава Івана Миколайчука. Він найбільше боявся посередності, спокою, благополуччя. Його голова — голова філософа — була заряджена одним: зробити так, щоб усе, що він робить, належало до розряду мистецтва, наповненого почуттям, розумом, життям.

У НЬОГО БОЛІЛА ДУША, І ВОНА НЕ ВИТРИМАЛА Таїсія ЛИТВИНЕНКО, народна артистка України:

— Іван Миколайчук! У цих двох словах ніби знаходиться код правдивого українця, народженого матір'ю Катериною на такій красивій землі, яка називається — Україна!

Можливо тому, Іван любив знімати українських акторів. У «Вавілоні-XX» — це Броніслав Брондуков, Іван Гаврилюк, Раїса Недашківська, Федір Стригун, Лесь Сердюк, Люба Поліщук...

Іван був цікавим оповідачем, і завжди дивився своїми мріями-снами-фантазіями. У його снах-мріях обов'язково повинен бути білий кінч з розкішною гривною. Кінч летів по небу, а Іван стояв у житньому полі й кликав його. А коли кінч спускався до нього, вони змагалися у швидкості, перемагали обое. Я любила, коли Іван фантазував. Часто, коли я слухала Івана, закривши очі, уявляла собі, як він буде в наступному фільмі знімати свого білого коня. Але так і не дочекалась. Іван не діждався цього щастя, коли його талант знадобиться українському кіно. Тепер цього українського «кіна», як казав Іван, — нема.

Йому багато чого не вдалося зробити. Шкода! Прикро, що він не зняв свою мрію — «Украдене щастя» за Іваном Франком, де хотів зіграти і

Миколу, і Михайла. А фільм, за його задумом, повинен був початися з дитячої гри... Діти граються в Анну, Миколу, Михайла! Гадаю, — це було б дуже цікаво! Не вдалося! Не дозволили! Тільки він один знав, як це повинно бути, як це зняти.

Іван любив знімати дітей. У фільмі «Вавілон-XX» у моєї Явдошки було 12 дітей, серед них був син Брондукова, Оля Матешко. Наш син знявся в ролі бродячого музиканта в фільмі «Пропаля грамота», а його малесенька племінниця — у фільмі «Така довга, така тепла осінь» у сцені, коли тато вивозить до «Гамерики», неначе маленьку богиню, свою донечку на сірому волі. А вона в народному одязі пливе по снігу, залишаючи назавжди Україну.

У його фільмах тварини говорили, зітхали, бунтували, мріяли, закохувалися.

Озвучував їх сам Іван Миколайчук!

А ще... Лелеки... Це його улюблені птахи. Пам'ятаю під Чернівцями зрало осіннє поле. Чорна рілля, а на ній рожеві лелеки, бо підсвічені осіннім червоним сонцем, що заходило. Вони поважно ходили по ріллі перед вирієм. Це чудо — лелеки на ріллі, і ми дивилися на рожевих птахів. Оператори встигли зняти це чудо, але не так, як хотілося. Лелеки відлетіли у вирій. А через декілька років за лелеками відлетів і Іван. Іван Миколайчук — один із найкрасивіших і найталановитіших українських акторів, сценарист і режисер. У нього боліла душа, і вона не витримала. Десь там, далеко-далеко він закінчує своє «Кіно»...

«ЕПОХА В УКРАЇНСЬКОМУ КІНОМАТОГРАФІ»

Раїса НЕДАШКІВСКА, народна артистка України:

— Пам'ятаю, коли на пробах запитала Івана: «Про що ти будеш знімати «Украдене щастя»? Відповів: «Ти знаєш, про що я буду знімати...»

Лише перед початком проборозив мені про свій задум і розказав одну з найголовніших сцен майбутнього фільму. Пізніше я по пам'яті намагалася поставити його «Украдене щастя» у Вишніці, що на Буковині, з акторами тамтешнього аматорського театру. На Міжнародному фестивалі народної творчості вистава вижничан отримала Гран-прі, а виконавці головних ролей — головні призи. А тоді, під час проб, надворі мороз дужчав... Лесь Сердюк був такий гарний у чорному на тлі білого снігу, але весь у сумнівах і розпачі, шукаючи поради, розповів: «Мені усі кажуть: чого ти пробуєшся? Все одно Іван буде зніматися. Але Іван казав мені, що буде зніматися той, хто кращий, у кого буде краща проба...» Я усіх проб не бачила й по сьогодні. І взагалі не знала, що було на художній раді кіностудії? Чому закрили картину? Вже під час зйомок останньої у його житті картини «На вістрі меча», де ми грали брата і сестру, Іван казав: «Шкода, що ми з тобою не зіграли «Украдене щастя». Але він був у важкому стані, і я ні про що не могла більше його розпитувати. Вже пізніше Валерій Гузик, режисер-документаліст, член художньої ради, розповів мені, яким недоброчинним було те

зісідання, і сказав: «Побоялися...» І не знайшлося жодного голосу на підтримку. Не було кому захистити, порадити, поговорити з членами худради і по-людськи, добрим словом зіграти Івана. Ми, звичай, не чуємо одне одного. Не бачимо одне одного і сьогодні! А хто ж, як не Іван, мав знімати це кіно? Врешті-решт, не повірили тоді такій особистості — такій глибокій, епісї?! А жде Іван — ціла епоха в українському кінематографі. Впевнена, його «Украдене щастя» було б як «Тіні...», тільки по-Іванівськи. Ох, як шкода, що не було виходу багатоговіковому знанню теми. Він упродовж років виношував тему, переживав украдене щастя... Саме ця одвічна тема — проблема людства — була для нього головною впродовж усього життя. І тоді, в той момент розчарування йому, як ніколи, потрібні були друзі й позитивні емоції. Він

би виговорився, викричався, і таке б нам повідав про своє «Украдене щастя», а головне — був би Живий. Під час хвороби, якимсь у лікарні Іван сказав мені: «Що вони мені тіло лікують! Мені душу треба лікувати...» Його всі зрадили. І він залишився наодинці зі своїм болем...

ЖИТТЯ ІВАНА МИКОЛАЙЧУКА Людмила ЛЕМЕШЕВА, кінокритик і кіносценарист, член оргкомітету з відзначення 70-річчя з дня народження І. Миколайчука:

— У кожного народу є свої міфи. Без них немає культури, немає нації. У шасливій і трагічній долі українського актора й режисера Івана Миколайчука було все, щоб стати міфом не тільки національного, а й світового кінематографа, якщо б він жив не в закритому суспільстві.

Дитинство у маленькому гуцульському селі в багатодітній родині, рання любов, рання слава і рання смерть. А ще — унікальної краси обличчя, «останнє обличчя» зникаючого на очах патріархального, напів'язичницького світу, райкісна чоловіча стать, майже жіноча пластичність — і при всьому цьому напружений внутрішній світ, душа, котра з дитячою серйозністю мучилася вічними питаннями буття.

Але найзагадковіший знак обраності в Івана були майже містичні стосунки з кінематографом. Одного разу він почув по радіо народну грузинську пісню «Суліко», кинув пасти своїх корів і поїхав у сусіднє місто «вчитися на артиста». То був таємний поклик долі, оскільки в коротких словах цієї пісні містився сюжет «Тіней забутих предків» — класичної повісті Михайла Коцюбинського і фільму за нею Сергія Параджанова, спадкоємця трьох кавказьких культур. Фатальним чином Іван Миколайчук розділив долю Івана Паліючука, свого першого героя, який зробив його знаменитим на весь світ (а також багато де в чому повторив драму свого другого героя — Тараса Шевченка зі «Сну», який знімався паралельно з «Тінями», — навіть помер, як великий поет, на 47-му році життя).

Розділив Іван і долю українського поетичного кіно в цілому, що звершило в сере-

дині 60-х років крутий поворот назад — від офіційної ідеології до національних коренів, до народної культурної традиції. Це був справжній енергетичний вибух, що породив, окрім параджанівського шедевра, декілька блискучих картин Леоніда Осика і Юрія Ілленка (зокрема «Білого птаха з чорною ознакою» — автобіографічну версію Іванового дитинства на Буковині). Вісім років заморочливого успіху, загальної любові та визнання, а потім — заборона поетичного кіно партійною постановою, напівзабуття, необхідність зніматися у посередніх стрічках і відчай, уперта воля зберегти вірність собі. Іван почав писати сценарії, зняв як режисер два фільми, подарувавши у «Вавілоні-XX» вітчизняному кіно інтонацію вертепу — старовинного українського театру ляльок, який балансує на грані між трагіч-

ною містикою і дешевим балаганом. Він рятувався іронією і самоіронією, здоровим народним гумором, яким був обдарований не менше, аніж релігійним інстинктом. Сміявся, щоб не плакати, лукаво плутаючи бувальщину і небилиці, історію і міфологію. В ньому жила пам'ять роду, генетична пам'ять нації. Іван пристрасно любив свою землю, свою стару хату і матір, жінок, дітей і коней. Але більше всього на світі любив поїринати у власні сни і фантазії, влихатися в таємничу музику світу і переводити все це на мову кіно. Його безкінечно притягували ці віртуальні ігри з привидами, з тінями на екранному полотні, яких він живив своєю живою кров'ю, власною справжністю. Він мріяв зняти фільм про Художника, про його пристрасть і біль, «про наймучниєцьке з рабств — про духовне рабство, на яке прирікає людину талант», — як він сам казав.

Іван помер, коли перестав чути музику світу. Душа заболіла й надломилася раніше, ніж захворіло тіло.

Він був естетичним символом українського кіно і головним героєм його драми — за життя. Він став легендою і міфом після смерті.

КРИЛАТИЙ Роман БАЛАЯН, кінорежисер, член оргкомітету з відзначення 70-річчя з дня народження І. Миколайчука:

— Талановитих немало, але з крильми — одиниці. Іван — це білий птах українського кіно. Вік птахів короткий через задрість тих, кому не дано літати. Вони клювали і клюють усе, що лежить на землі, а Іванова пожива в небесах...

Підготувала Марія ВИШНЕВСЬКА, м. Чернівці.

<http://slovoprosvity.org>

РОСІЙСЬКЕ КІНО УКРАЇНСЬКИМ КОШТОМ

Газета «Літературна Україна» 26 травня 2011 р. опублікувала інтерв'ю з народним артистом України Володимиром Савельєвим. Він розповів, що Міністерство культури України припинило фінансування фільму про останнього кошового Запорозької Січі Петра Калнишевського, зате активно фінансує так звані українсько-російські проекти, власне, російські фільми. Ось приклад: Міністерство культури взялося фінансувати «українсько-російський» фільм «У суботу», де режисер, оператор, художник, композитор, продюсер, актор «ніякого стосунку до України не мають. Виробництво — московське. Частково чорнова «рабіла» з України...» Міністерство культури виділило на цей фільм 13 млн. 400 тисяч гривень. Народний артист вважає, що за ці кошти дебютувало б 28 молодих режисерів, операторів та композиторів з України!

Рішення про фінансування фільму «У суботу» постановила голова Державної служби кінематографії України Катерина Копилова.

До редакції газети «Незборима нація» потрапила копія висновку заступника голови Рахункової палати О. Яременка від 3 червня 2011 р. (№05-1079). Ось уривок: «Рішення щодо взяття зобов'язань у сумі 13,4 млн. грн. прийняте за відсутності експертного висновку незалежного оцінювача про вартість незавершеного виробництва фільму та аудиторського висновку щодо правильності формування витрат на виробництво фільму «В суботу», наявність якого передбачено наказом МКТ від 19.09.2008 № 991 (п. 10. 16).

За висновком Колегії Рахункової палати Україна має потужну школу акторської майстерності, проте укладені Державною службою кінематографії договори на так зване спільне виробництво фактично є фінансуванням кінопродукції інших держав. Виділення коштів ТОВ «Компанія СОТА Сінема груп» у сумі понад 16 млн. грн. на ігровий фільм «В суботу» за відсутності рішення Міністерства культури України про спільне виробництво фільму не відповідає вимогам Європейської конвенції про спільне кінематографічне виробництво, суперечить принципам національного фільму, визначеним Законом України «Про кінематографію», і є неефективним використанням бюджетних коштів.

Матеріали аудиту ефективності використання коштів Державного бюджету України, виділених Міністерству культури України на створення і розповсюдження національних фільмів за державним замовленням, надіслані Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України для прийняття відповідних управлінських рішень».

Чи буде покарана пані Копилова? Чому не чути обурення міністра культури України Михайла Куліняка? Він солідарний з політикою фінансування Україною російського кінематографа та порушення його підлеглими українських законів? Чи, нарешті, задекларує свою українську позицію?

Прес-служба Історичного клубу «Холодний Яр».

***

Ознайомитися зі статтею сценариста Василя Трубая на кіносценарій «Матч смерті», який недавно російська компанія «Рекун-сінема» розпочала знімати в Україні, можна за адресою: <http://screenplay.com.ua/critics/?id=51>

ПРОСТО ЛЬВІВ ЛЮБИТЬ ВОЛЮ

(Закінчення. Поч. на 4-й стор.).

І тут варто відповідати чесно: у тих, кому Українська держава не потрібна, у тих, хто зацікавлений у наших ресурсах, хто активно розробляє і впроваджує план відокремлення України від європейської спільноти, тих, хто й винищував українців у часи Другої світової війни, тих, чий нападк зараз численним загалом сидять при владі й нищать український народ всіма відомими способами, нехай без концтаборів, але за допомогою пенсійних, податкових, соціальних та інших реформ...

НЕ НАША МОВА

Символічним є ще один момент святкування — мовний. Хто переміг у Другій світовій війні? Росія, Франція, Англія і довгий перелік держав. Варто було б святкування проводити хоча б кількома іноземними мовами, щоб пошанувати всіх переможців. Натомість більшість заходів — російською. Так само, як і російські символи, російські пісні,

російські війська і, як наслідок, з'ява російського очільника, що війну вони виграли б і без українців. Бо українцям, на їхню думку, взагалі не варто існувати, на що й спрямований міф Великої Вітчизняної війни.

НАСТУП 22 ЧЕРВНЯ

І знову лунають гучні заяви від комуністів України (на мою думку, це словосполучення звучить парадоксально, бо слова «комуніст» та «Україна» не можуть стояти поруч, так довго, активно і криваво комуністи боролися проти нашої держави) і представників деяких російських та проросійських організацій щодо приїзду до Львова 22 червня, аби відзначити день початку Великої Вітчизняної війни. Це наводить на певні роздуми:

Відзначати день початку війни можуть лише хворі на голову, бо війна — це мільйони смертей солдатів і мирних громадян.

Війна в контексті всієї України розпочалася не 22 червня.

Приїзд цих політичних сил до Львова має на меті лише провокації — передусім формування «потрібної» медіа-картинки, що її будуть активно показувати на весь світ російські медіа, чим дискредитуватимуть Україну, Львів і національно-патріотичні сили.

Якщо вони нав'язують нам свою правду, то було б правильно прийняти і нашу правду: День героїв, 120 років від дня народження Євгена Коновальця, 70 років від проголошення Акта відновлення Української державності... Але, на думку чужинців, правда є тільки та, що пов'язана з Росією і СРСР, а правди суто української не буває...

Проте Львів готується дати відсіч і цього разу.

ДВІЧІ В ОДНУ РІЧКУ...

Чомусь видається, що народна приказка: «двічі в одну річку не ввійдеш» — має тенденцію до спростування саме в нашій державі. Ми знову повертаємося в «совітські» часи з до оскомини знайомими па-

радами і бравурними гаслами, червоними прапорами та маршами несправжніх ветеранів (бо справжні на марші та бійки сил не мають), з міліцією, яка виконує невідомо чий накази, зі свідомим творенням новітніх міфів. Ми знову боїмося, ми знову чекаємо, знову звучать гасла «Тільки не було б війни...» А війна іде проти українського народу та українських цінностей. Якщо їх сьогодні не захистити, то скоро гряне війна за нашу землю і за право називатися українцями.

У відгомоні подій 9 травня спостерігається тенденція до посиленої дискредитації Львова як форпосту українського громадського життя. Львів винен у тому, що не приймає червоного прапора, не приймає георгіївської стрічки, не вітає заїжджих неонацистів, представники яких у сусідній Росії вбивають понад 100 людей на рік... Просто Львів любить волю. Бо над Львовом майорить прапор незалежної України, горить золотий тризуб, і ми здатні захищати свої інтереси у своїй державі.

Софія ФЕДИНА,
кандидат політичних наук, Львів.
<http://www.day.kiev.ua>

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПРИВІТАВ УКРАЇНСЬКУ СПІЛКУ В'ЯЗНІВ — ЖЕРТВ НАЦИЗМУ З 20-РІЧЧЯМ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ

«Щиро вітаю вас із 20-річчям від дня заснування громадської організації, яка об'єднує людей, постраждалих від нацистських переслідувань.

Завдяки вашій наполегливості та послідовності у розв'язанні проблем колишніх в'язнів Спілка отримала належне визнання як в Україні, так і за кордоном», — зазначає Глава держави.

Президент України наголошує, що й надалі підтримуватиме ініціативи громадського руху в'язнів — жертв нацизму, спрямовані на вирішення багатьох соціальних, культурних і духовних потреб наших співгромадян, на долю яких випали неймовірні страждання у гітлерівській неволі.

«Бажаю усім вам міцного здоров'я, щастя, добробуту та подальших успіхів у вашій благородній діяльності», — йдеться у вітанні Глави держави.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича.

У ЛЬВОВІ ВІДКРИЮТЬ ПАМ'ЯТНИК ПРОФЕСОРАМ, РОЗСТРІЛЯНИМ НАЦИСТАМИ У 1941 РОЦІ

4 липня у Львові відкриють пам'ятник професорам, розстріляним 1941 року на Вулицьких пагорбах. Як повідомили УНІАН у прес-службі Львівської міської ради, зараз у Парку студентів, де буде встановлено пам'ятник, тривають масштабні роботи зі спорудження меморіалу та благоустрою парку.

У липні 2009 року президент міста Вроцлав і міський голова Львова виявили спільну ініціативу увічнити львівських професорів, які були у 1941 році розстріляні на Вулицьких пагорбах. На підставі цієї спільної ініціативи було прийняте рішення Львівської міської ради провести міжнародний конкурс на виготовлення пам'ятника, — повідомив начальник відділу архітектурно-художнього оформлення міста Володимир Сколоздра.

На конкурс було подано 28 проектів: 8 з України та 20 з Польщі. У складі журі були представники України та Польщі.

У журі було обрано проректора НУ «Львівська політехніка» Зоряна Піха та історика, професора Ярослава Грицака. Журі визнало найкращим проєкт пам'ятника краківського скульптора Олександра Сьльва. В той же час спеціально відзначені були архітектори зі Львова, які розробили проєкт благоустрою самого Парку студентів. Тож журі прийняло рішення сформувати спільний колектив архітекторів, краківський архітектор працював над пластичним рішенням меморіалу, львівські архітектори розробляли вигляд парку. На мій погляд, це один з перших у Львові пам'ятників, який має метафору, символ, алегорію, — повідомив В.Сколоздра. За його словами, Львівська міськрада погодилася розроблений проєкт, а також передала територію парку НУ «Львівська політехніка».

Роботи зі встановлення пам'ятника фінансує Польська сторона, з бюджету Львова виділено 200 тис. грн. на благоустрій парку, площа якого становить 6 гектарів.

ПОМИНАЛЬНЕ МІСЦЕ ЗА ЖЕРТВАМИ КОМУНІСТИЧНОГО РЕЖИМУ

Урочище Дем'янів Лаз поблизу Івано-Франківська мають намір визначити єдиним поминальним місцем за жертвами комуністичного режиму.

Як передає кореспондент УНІАН, про це повідомив під час виступу на віче-реквіємі за жертвами комуністичного режиму у Дем'яновому Лазу голова Івано-Франківської облради Олександр Сич. За його словами, «можливо, варто зреалізувати цю ідею, щоб обласна рада прийняла рішення про те, що Дем'янів Лаз є ось таким єдиним поминальним в області місцем всіх тих, кого ми не знаємо, де їхні могили і де вони загинули».

Голова обласної ради вважає, що у ХХ столітті після двох світових

воєн і тоталітарних режимів загинули мільйони людей і ніхто не знає, де їхні могили, де вони поховані і де ті хрести, біля яких можна скласти молитву». Тому було б добре на Зелені свята вшанувати всіх жертв тоталітарного режиму.

Довідка УНІАН. В урочищі Дем'янів Лаз поблизу Івано-Франківська перепоховані останки 525 жертв комуністичного режиму, в т.ч. 150 — жінок, жителів Івано-Франківської області. У кінці червня 1941 року органи НКВС вивезли їх із в'язниць тодішнього Станіслава в це урочище і розстріляли.

У вересні 1989 року активісти обласного товариства «Меморіал» на підставі розповідей свідків розпочали розкопки у Дем'яновому Лазу, а у жовтні — останки були перепоховані у цьому ж місці. Всього з в'язниць тодішнього Станіслава було вивезено і розстріляно понад 1200 осіб.

У 1998 році в урочищі відкрили меморіальний комплекс «Дем'янів Лаз», а у 2009 році — Музей жертв комуністичного терору.

120 РОКІВ ЄВГЕНУ КОНОВАЛЬЦЮ

14 червня 1891 року в с. Зашків на Львівщині народився Євген Коновалець, керівник однієї з найбоєздатніших формуцій армії Української Народної Республіки — корпусу Січових стрільців, засновник Організації українських націоналістів.

Євген Коновалець — непересічна постать в українській історії, що зуміла відповісти на всі виклики епохи тоталітаризму, воєн та брехні.

Активний західноукраїнський громадсько-політичний діяч з юридичною освітою став військовим лідером Східної України під час Української національної революції 1917—1920 років. Він укотре довів єдність української нації попри століття відчуження. Створив найбоєздатнішу військову одиницю армії Української Народної Республіки (УНР) — формуцію Січових стрільців. Серед бойових заслуг Коновальця було придушення більшовицького бунту в Києві в січні 1918 року, що ускладнило просування російських військ до столиці. Після цього полк Січових стрільців став гвардійським підрозділом на варті уряду УНР. У листопаді 1918 року формуція Січових стрільців відіграла головну роль у поваленні гетьманського режиму та відновленні демократичної влади Директорії, завдавши поразки переважним гетьманським військам біля станції Мотовилівка. У боях на Правобережжі у 1919 році січовики зарекомендували себе як елітне військове з'єднання армії УНР.

Після поразки Української національної революції Євген Коновалець не полишив визвольної боротьби, як це зробили багато політичних діячів. Він зумів перевести її на інший рівень — підпільної боротьби в умовах окупаційного режиму. 1920 року було створено Українську військову організацію (УВО), котра мала завдання запобігти утвердженню польської окупаційної влади у Західній Україні.

В умовах втрати авторитету українських політичних лідерів, з середини 20-х років Коновалець починає творити нову політичну платформу та політичний провід Українського визвольного руху. Так у 1929 році постала Організація українських націоналістів (ОУН) — єдина політична сила, що прагнула відновити українську державність на всіх етнічних українських землях.

«Військовий та політичний хист Євгена Коновальця можна порівняти з роллю борця за свободу Ірландії Майкла Колліна — творця ірландської незалежності від імперської британської дошпигі», — говорить історик Ігор Дерев'яний, науковий співробітник музею «Тюрма на Лонцького».

Коновалець як військовий діяч пройшов через перемоги та поразки. Останні стимулювали його до зміни методів визвольної боротьби та взяття ініціативи в свої руки. Так військовий організатор став політиком та об'єднав навколо ідеї боротьби за Українську самостійну соборну державу сотні тисяч українців наступних поколінь.

Євген Коновалець вбитий агентом НКВД у 1938 році у Роттердамі». Однак його боротьба не закінчилася в 1938-му, вона тривала до 1991 року — постанови незалежної України», — вважає Ігор Дерев'яний.

Прес-центр Центру досліджень визвольного руху.

КС ЗАБРАКУВАВ ЗАКОН ПРО ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР

Використання Прапора Перемоги під час офіційних заходів разом з Державним прапором України суперечить Конституції. Як передає кореспондент УНІАН, відповідне рішення Конституційного Суду України за зверненням Юрія Костенка було оприлюднено 17 червня.

Як зазначається у рішенні КС, положеннями Конституції України визначено вичерпний перелік державних символів України, до яких відноситься Державний прапор, Герб, Гімн.

У своєму рішенні КС посилається на те, що Прапор Перемоги є символом перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні, армії та флоту.

Також Конституційний Суд звертає увагу, що, відповідно до положень Конституції, прийняття положень щодо використання державної символіки під час офіційних заходів приймається кількістю депутатів не менше 2/3 від загального складу, втім, зміни від 21 квітня до Закону «Про увічнення Перемоги у Вели-

кій Вітчизняній війні 1941-1945 років щодо порядку офіційного використання копій Прапора Перемоги» приймалися меншою кількістю депутатів, ніж визначено, отже була порушена процедура.

Виходячи з викладеного, КС вирішив визнати таким, що не відповідає Конституції України, положення абзацу 6 статті 2 Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років» від 20 квітня 2000 року №1684-III у редакції Закону «Про внесення змін до Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років» щодо порядку офіційного використання копій Прапора Перемоги» від 21 квітня 2011 року №3298-VI. У рішенні також зазначається, що визнані неконституційними положення втрачають чинність з дня ухвалення КС рішення, яке є обов'язковим до виконання на всій території України, остаточно і не може бути оскаржене.

Разом з тим КС у своєму рішенні пропонує Верховній Раді законодавчо встановити порядок використання державних символів України, зокрема, Державного прапора України.

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

ЧЕРВЕНЬ

19

День медичного працівника

20

1895 р. — помер Михайло Драгоманов, публіцист, історик, філософ, економіст, літературознавець, фольклорист, громадський діяч.

21

1768 р. — гайдамацькі загони Максима Залізняка та Івана Гонти визволили Умань від польської шляхти. Кульмінаційний момент Коліївщини. Супроводжувався масовим вбивством, за різними оцінками, від 12 до 20 тисяч мешканців міста та біженців із його околиць (євреїв, поляків, українців-уніатів), відомим як «Уманська різанина».

1971 р. — розкопуючи курган Товста Могила, український археолог Борис Мозолевський знайшов славнозвісну скіфську пектораль.

1890 р. — народився Петро Франко, український письменник, командир авіазагону УГА

1897 р. — народився Юрій Кондратюк (справжнє ім'я — Олександр Шаргей), український вчений-винахідник, один із піонерів ракетної техніки й теорії космічних польотів. Автор так званої «траєкторії Кондратюка», якою подорожували на Місяць космічні кораблі «Аполлон».

1653 р. — померла Маруся Чурай, легендарна співачка та поетеса.

1860 р. — помер Микола Маркевич, український історик, етнограф, фольклорист, поет і композитор. Основна наукова праця — 5-томна «Історія Малоросії» (1842—1843), в якій викладено історію України від найдавніших часів до кінця XVIII ст. Етнографічні праці: «Збірник малоросійських пісень» (1840), «Південноруські пісні» (1857), «Звичай, повір'я, кухня та напії сучасних малоросіян» (1860). Тарас Шевченко присвятив Миколі Маркевичу вірш «Бандуристе, друже сизий».

22

22 — 24 червня 1941 р. — війська НКВД вчинили страшні злочини, масово розстрілявши в тюрмах десятки тисяч українців Галичини та Волині.

1992 р. — помер Сокульський Іван Григорович, український поет, правозахисник, громадський діяч. У 1966 р. «за написання націоналістичних віршів» виключений з комсомолу і відрахований з університету. У 1968 р. виступив одним з авторів «Листа творчої молоді Дніпропетровська», в якому висловлювався протест проти політики русифікації в Україні, перелікування національної інтелігенції, пlynдрування пам'яток культури, цькування роману О. Гончара «Собор». У середині червня 1969 р. Сокульського заарештували, і 27 січня 1970 р. Дніпропетровський облсуд засудив його за статтею 62, ч. 1 КК УРСР («антирадянська агітація і пропаганда») до 4,5 років таборів суворого режиму. Покарання Сокульський відбував спочатку у Мордовії, а з кінця 1971 р. — у Володимирській в'язниці, згодом у таборах Пермської області.

20 травня 1991 р. був жорстоко побитий агентами КДБ під час пікетування з вимогами незалежності України в Дніпропетровську, що призвело до різкого погіршення здоров'я.

23

1917 р. — Центральна Рада УНР проголосила Перший Універсал про автономію України.

1990 р. — кримські татари почали повертатися на Батьківщину.

2001 р. — почався триденний офіційний візит папи римського Івана Павла II в Україну.

24

1934 р. — столиця УРСР перенесена з Харкова до Києва.

1897 р. — народився Іван Лютий-Лютенко (Гонта), звенигородський отаман.

1914 р. — народився Мирослав Іван Любачівський, верховний архієпископ Львівський, глава Української Греко-Католицької Церкви.

24 червня 1941 р. більшовицькими катями в тюрмі «Бригідки» у Львові серед сотень жертв було розстріляно історика і визначного громадського діяча Романа Зубика. Розповідь про його долю читайте в наступному номері «Кримської світлиці».

«МУЗИКА МОЖЕ ЗРОБИТИ ТЕ, ЩО НЕ ПІД СИЛУ ПОЛІТИКАМ, ДИПЛОМАТАМ, ВІЙСЬКОВИМ...»

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Слідом за африканцями маршем пройшли вишукані елегантні французи: Оркестр військ зв'язку базується у Версалі-Саторі. Заснованим ще у 1949 році колективом керує диригент Філіп Кезмаке.

Севастопольці та гості міста мали нагоду побачити серед учасників марш-параду оркестр Академії ВМС ЗС України ім. П.Нахімова, яким керує старший лейтенант Олексій Костянников, оркестр Національного університету цивільного захисту України, диригент - старший лейтенант Станіслав Ленівенко, та оркестр суворовців Московського військово-музичного училища під керівництвом Михайла Мельника.

Оркестр Чорноморського флоту Російської Федерації, під керівництвом майора Олександра Свириденка, замикав колону марш-параду Sevastopol Military Tattoo.

Після проходження вулицями центру Севастополя кожен з оркестрів мав сольний виступ в закріпленому за ним районі міста: на Приморському бульварі, Графській пристані, біля театру ім. А. Луначарського, на літній естраді «Ракушка» тощо. Зі стилізованої трибуни за марш-парадом спостерігало керівництво Севастополя: голова міськради Юрій Дойников та перший заступник голови міської держадміністрації

трації Сергій Живодуєв, а також режисер фестивалю «Війна і мир» Роман Мархолья.

За коментарем щодо марш-параду Sevastopol Military Tattoo я звернулася до начальника Центру військово-музичного мистецтва ВМС ЗС України капітана 2 рангу Андрія Висовня.

- Ви задоволені тим, як пройшов фестиваль й, зокрема, марш-парад оркестрів?

- В цілому, так. Ми орієнтуємося на глядача. І, як ви могли помітити, таке музичне свято йому до вподоби. У Європі такі фестивалі - не рідкість. З деякими колективами, що прибули зараз до Севастополя, ми не раз пере-

тиналися саме на європейських фестивалях. Такі зустрічі взаємно збагачують, сприяють налагодженню дружніх стосунків між країнами й, передує, презентують Україну, її культуру, мову, історію.

Тиждень тому ми повернулися з Німеччини. У цій країні ставлення до оркестрової

музики - особливе. Йі що характерно, навіть у невеличких містах є чималі зали: на 15-20 тисяч глядачів. Тамтешній глядач може здатися зайве вимогливим, проте із захопленням слухав, коли ми грали їхню улюблену «Alte Kameraden». Щось на зразок того, як оркестр із Франції

зараз виконував «Севастопольський вальс». У кожному такому виконанні - своя родзинка. Ніби й наш «Севастопольський вальс», але у виконанні французів твір набув, хоч і ледь помітного, але іншого, особливого шарму.

У Севастополі фестиваль проходить вдруге й, думається, організаторам складно через відсутність великих майданів. Поки 9 оркестрів були розведені по районах міста, все йшло добре. Але на гала-концерті, коли всі зібралися до купи, стало помітно, що бракує площі, недостатнє освітлення тощо.

Думається, нам треба брати приклад з Сум: там 26-29 червня проходиме 12 міжнародний фестиваль духової музики «Сурми України». Ми поїдемо туди вже вшосте. За 12 років сумчани набули до-

свіду проведення таких грандіозних заходів. А починали також на невеликій площі - Майдані Незалежності, що в центрі міста. Там було тісно й незручно, як колективам, так і глядачам, адже оркестр найліпше споглядати під кутом у 30-40 градусів. Пізніше в Сумах побудували стадіон на 30 тисяч глядачів. Своєї футбольної команди у місті немає, проте всі мешканці й гості Сум з нетерпінням чекають щорічного міжнародного фестивалю духової музики.

Якщо традиція проведення подібних фестивалів у Севастополі збережеться, треба буде також подумати про будівництво стадіону. Адже фінальне гранд-шоу вимагає чималих площ.

- Який оркестр вразив більше, ніж інші, особисто Вас?

- Ну, звичайно ж, оркестр з Алжиру: яскрава екзотична культура Африканського континенту. Такі фестивалі, напевне, й покликані взаємно збагачувати культури різних народів. Інколи музичні твори у виконанні оркестрів по-

вторюються, але завжди звучать по різному.

Минулого року у Севастополі був оркестр з Німеччини, й зараз, коли ми були там, наші шляхи знову перетнулися. Є такий знаменитий музичний твір «Пірати Карибського моря». Німці виконують його чисто, акуратно, красиво, але якось по-німецьки педантично. Ми ж граємо цю річ зовсім інакше, з якимось слов'янським акцентом, м'якше, емоційніше. І їм, і нам можна пошукати золоту середину. Немає меж досконалості. Для музики не існує кордонів. Музика може зробити те, що не під силу політикам, дипломатам, військовим.

Цю аксіому розумів кожен, хто був присутнім 10 червня на марш-параді військових оркестрів у Севастополі.

Лідія СТЕПКО.

м. Севастополь.

На фото: другий ліворуч - Андрій Висовень; угорі - французький і російський оркестри. **Фото В. Пасякіна.**

ЮВІЛЕЙ: ЗВОРОТНИЙ ВІДЛІК, АБО ЧИ ВОСКРЕСНУТЬ ХОЧА Б ДО ДЕРЖАВНОГО 20-РІЧЧЯ «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ» І ЇЇ УКРАЇНОТВОРЧІ ІДЕЇ?

(Продовження. Поч. у №20).

«Що ж це за розбудова така державна, що все хороше - лише позаду?» - запитували ми у минулому номері «Світлиці». А й справді, погляньте на ці фото: жовтень 2009 року,

фінал організованого й проведеного газетою масового читачького конкурсу на визначення найкращих, найпопулярніших українських пісень. Переповнений концертний зал Гарнізонного будинку офіцерів у Сімферополі,

квіти, подарунки, усмішки - СВЯТО! І їй величність - Українська Пісня, яку зустрічали оваціями, у єдиному пориві слухали стоячи - «Червону калину», «Боже, великий, єдиний, нам Україну храни...», підспівували усім залом, хоч на сцені були ніякі не народні чи заслужені артисти, а такі ж читачі-світличани, як і в залі. А перед тим впродовж майже року - сотні листів з читачькими рейтингами найпопулярніших пісень, з роздумами про Пісню, Душу, Мову, Культуру. І не лише від

етнічних українців! «Я - росіянка. Живу в Криму 40 лет. Люблю красивые, певучие украинские песни...»

Ні до, ні після «Світлиці» ніхто й нічого схожого в Криму не організував!

ТИМ ЧАСОМ... 20 червня виповниться вже ДЕВ'ЯТЬ МІСЯЦІВ (!!) відтоді, як за борги була опечатана редакція «Кримської світлиці» з усім майном. Чиновники ніяк не можуть знайти 20 тис. грн., щоб розрахуватися за оренду, відчинити редакційні двері і відновити повноцінну (ще раз погляньте на фото) діяльність газети. Зворотний відлік триває... (Далі буде).

